

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGEN · JUNI 1993 · NR. 3

MARINEFORENINGEN

Foreningens formål er at styrke nationens interesse for søværnet og søfarten ved at samle danske mænd til fælles arbejde for denne sag samt at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem mænd, der har gjort tjeneste eller er tjenestgørende i søværnet.

Æresformand er Hans Kongelige Højhed Prinsen

Danmarks Marineforening og Søværnet

Danmarks Marineforening blev for 80 år siden stiftet af og for søværnets personel. Den opstod ved en »fusion« mellem en gruppe søofficerers idé om at stifte en flådeforening til støtte for søværnet og en tidligere værnepligtigs idé om at oprette en kammeratskabsforening for gamle orlogsgaster.

I de først 10 år var det søofficerer og under-/dæksofficerer, der sammen med nogle tidligere orlogsgaster ved afholdelse af offentlige møder ud over hele landet fik oprettet lokalafdelinger.

I disse afdelinger i provinsen var der ikke mulighed for i større omfang at hverve medlemmer af officersgrupperne eller det øvrige faste personel, her blev det hjemsendte værnepligtige, der blev kernen i foreningen.

Først efter 2. verdenskrig, da søværnet fik tjenestesteder ude i landet, opstod muligheden for rekruttering af det faste personel i de pågældende lokalområder. Også adoptionskibsordningen skabte en bredere kontakt mellem søværnet og marineforeningerne i adoptionsbyerne.

Imidlertid er det vel ikke uforståeligt, at der i de år, hvor tidligere værnepligtige havde præget medlemsskaren, skete en vægtforskydning i afdelingernes aktiviteter, således at disse i højere grad sigtede mod den del af formålsparagraffen, der taler om »- at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen -«, medens aktiviteter med henblik på »- at styrke nationens interesse for søværnet og søfarten -« har fået en lidt lavere prioritet.

Nu hvor eskadrenes udflytning fra flådestation København er gennemført, er Marineforeningen opmærksom på, at der ligger en stor udfordring for afdelingerne i Frederikshavn og Korsør, hvor det udflyttede personel kan have et konkret behov for - når de ikke kan rejse hjem - at have et sted at komme både for kammeratligt samvær og for at få maritim information og underholdning.

Marineforeningerne er klar over, at det vil kræve en udvikling af foreningsaktiviteterne, så de imødekommer det faste personales interesser - det er ikke nok med biksemad og bankospil, det kan man få så mange steder.

Til gengæld er man også klar over, at tilgang af mere tjenestgørende personel vil give afdelingerne en saltvandsindsprøjtning i form af ajourført kendskab til søværnets opgaver, materiel og vilkår, noget der interesserer de gamle orlogsgaster meget.

Den tidligere overvægt af værnepligtige i lokalafdelingerne har nu stillet Marineforeningen overfor den barske kendsgerning, at rekrutteringsgrundlaget for sådanne medlemmer er og fortsat vil blive begrænset i de kommende år som følge af den skete betydelige reduktion af værnepligtsstyrken i søværnet.

Marineforeningen beklager, at kontakten mellem befolkningen og det sejlede søværn på denne måde er blevet svækket, men finder på den anden side, at det øger behovet for foreningens virke for at formidle saglig oplysning om flåden til bredere kredse.

Det er naturligt i denne situation at rette interessen mod det personel, der har overtaget pladsen efter de værnepligtige og det faste personel i øvrigt for fortsat at få nye medlemmer.

Herudover er Marineforeningen opmærksom på, at mange unge, der kunne have tænkt sig at aftjene værnepligt i søværnet, søger ind i Marinehjemmeværnet, der jo samtidig gennem de sidste 40 år i stadig højere grad er blevet en integreret del af søværnet i bl.a. farvandsovervågning og søredningstjenesten. Et aktivt medlem af en marinehjemmeværnsflotille må derfor være fuldt ligeværdigt med en orlogsgast, hvis tjeneste måske har været begrænset til 4-7 måneders uddannelse på land.

Endelig har Marineforeningen et bredere rekrutteringsgrundlag end soldaterforeningerne ved også at kunne optage mænd med interesse for og tilknytning til »det maritime Danmark«. For Marineforeningen er det imidlertid vigtigt at bevare det nære tilknytningsforhold til søværnet, der jo er markeret ved vedtægternes bestemmelse om, at 2/3 af afdelingernes bestyrelse skal være medlemmer, der er eller har været tjenestgørende i søværnet.

Et andet udtryk for samhørigheden med søværnet er, at medens landsnæstformanden altid har været en tidligere orlogsgast, så har landsformanden i alle de 80 år været en søofficer, og det er håbet, at denne tradition kan fortsætte når den nuværende trækker sig tilbage i 1994 efter 15 år i stolen.

V. P. Heise

Marineforeningen, Amaliegade 33c
1256 København K
Tlf. 33 15 28 86

Kontortid:

Mandag, onsdag og fredag kl. 9 - 14

Postkonto: nr. 2 00 16 08

Landsformand:

Kommandør V.P. Heise
Ndr. Banevej 22, 3400 Hillerød
Tlf. 42 26 57 42

Landsnæstformand:

Fuldmægtig Kurt Flatau
Solhøj 14, 2990 Nivå
Tlf. 42 24 77 76

Landssekretær

Kriminalassistent Ib Ketler
Vestergårdsvej 44, 2600 Glostrup
Tlf. 43 96 99 42

Landskasserer:

Elo Henriksen
Helgasvej 5, 2970 Hørsholm
Tlf. 42 86 56 67

Skytteudvalgsformand:

Erik Wadmann
Oddesundvej 56
7700 Thisted
Tlf. 97 92 10 32

Under Dannebrog:

Redaktion:
Redaktør Eivind Samuelsen
Postbox 39
Hasselvej 11
9260 Gistrup
Tlf. 98 31 47 61

Trykning:

Holbæk Amts Bogtrykkeri
Postbox 229
Tåstruphøj 26
4300 Holbæk
Tlf. 59 44 22 66

Forsidebilledet:

Årets sendemænd indtog Nyborg Slot i strålende'sol med klingende musik og flag. Her ses fortroppen på vej op mod slottet til et sendemandsmøde, der fik et værdigt forløb.

Fanø vandt atter skruen

Med distriktsrepræsentant Jørgen Petersen yderst til højre ses her Fanø's glade bestyrelse efter at Fanø-afdelingen igen i år vandt »fremdriftsskruen«. Afdelingen har i år haft en nettofremgang på 55 medlemmer. Det er den stolte formand Arne Aarøe, der

Fortsat flertal for kvinders optagelse i Marineforeningen

– Men afstemningen på sendemandsmødet i Nyborg gav ikke kvalificeret flertal...

Der er fortsat flertal for optagelse af kvinder i Marineforeningen, men ikke et kvalificeret flertal. 178 stemte for og 144 imod ved afstemningen på sendemandsmødet i Nyborg. Men da der kræves 2/3 majoritet faldt forslaget, som tilfældet også har været ved de foregående sendemandsmøder.

Men det kom nok som en overraskelse for de fleste, da Skagen-afdelingen, tidligere svoren modstander af kvinders optagelse ved formanden Joe Jørgensen afslørede, at man oppe nordpå ved »lands end« havde ændret holdning. Nu går Skagen ind for kvinders optagelse.

Kort debat

Det var Korsør ved formanden Vilhelm A. Bøge, der fremlag-

de forslaget, der som ventet affødte debat, men en debat der både var kortere og langt mere lidenskabsløs end tidligere års til tider meget heftige verbale slagsmål om netop dette emne.

Et forslag fra Horsens, fremlagt af formanden Poul-Erik Wright om en lovændring, der giver muligheder for at et medlem, som ikke har aftjent sin værnepligt i søværnet, kan vælges til landsbestyrelsen, led også skibbrud. Poul-Erik Wright, der er en fremragende formand for Horsens-afdelingen var af sit distrikt foreslået som afløser for Jørgen Rasmussen, der havde ønsket at trække sig, men som nu efter sendemandsmødets afgørelse fortsætter i landsbestyrelsen.

Landsbestyrelsens forslag om at forhøje kontingentet med tre kroner blev vedtaget, men forhøjelsen vil kun træde i kraft, hvis foreningens medlemstal kommer under 7.800 oplyste landskasserer Elo Henriksen.

Værdigt møde

Det blev et stilfærdigt og værdigt sendemandsmøde, ledet af Palle Petersen, Svendborg. Landsbestyrelsens beretning var i forvejen sendt til afdelingerne, så landsformanden V. P. Heise stillede efter et par uddybende bemærkninger om rekrutteringen af nye medlemmer den trykte beretning til debat. Men såvel den som det fremlagte regnskab fik kun et par enkelte kommentarer med på vej til godkendelse.

Sendemandsmødet godkendte nyvalg af distriktsrepræsentanter, Erik Lindhardt, distrikt 1, Niels O. Nielsen, distrikt 3 og Henrik M. Christiansen, distrikt 4 og genvalgte med akklamation landsnæstformand Kurt Flatau, der i øvrigt næste år har jubilæum. Da har han været et særdeles aktivt medlem af landsledelsen gennem 25 år.

Ny revisor

Til revisorer genvalgte Niels M. Jespersen, Grenå, og ny-

valgte Jørgen Dehn, Brøndby, med Søren Lading, Århus, som suppleant.

Sendemandsmødet fandt sted i den smukke gamle, men kølige riddersal, på Nyborg Slot, hvor afdelingsformand Børge Ferning efter flaghejsningen gav ordet til borgmester Niels V. Andersen, der bød velkommen til sendemændene til det historiske sted.

Landsformanden oplæste hilsener til Dronning, Prinsen og Flådechefen, og mindedes indledningsvis afdøde medlemmer, herunder æresmedlemmerne Thorlund Nielsen og Fredrik Taube, Hans Petersen, Marstal, Bjarne Elken og Frode Bidstrup.

I mødet der begyndte kl. 13 var indlagt en kort pause til på slotspladsen at indtage forfriskninger og sandwich og nyde det gode vejr og få minutter efter kl. 16 kunne Børge Ferning kommandere flaget halet ned.

Et godt møde var slut.

sam-

Den gamle smukke riddersal på Nyborg Slot dannede en flot ramme om sendemandsmødet. Her ses et udsnit af sendemænd, der deltog i mødet.

Uforglemmelige dage i Nyborg

Gutterne i Nyborg skal have megen ros for et flot arrangement. Det blev til festlige dage som en strålende sol yderligere forgyldte. Alt klappede.

Allerede fredag checkede Jørgen Rasmussen de første sendemænd med deres damer ind i den lille hyggelige marinestue, hvor banjermester Gunnar Hansen og de dygtige gaster i kabyssen havde forrygende travlt. Der var sørget

for dampende varm, pragtfuld skipperlabskovs, som gled ned til glad sang af selveste landsformanden.

Og dagen derpå kom sendemændene strømmende til fra syd, øst, vest og nord, endda helt oppe fra Egedesminde. Marinestuen var udvidet med et stort telt, hvor de fremmødte kunne styrke sig til de kommende strabadser. Busser gik i pendulfart til og fra indkvarter-

ringsstederne, og Søværnets Tambourkorps varmede op til marchen gennem byen op til Nyborg Slot, eller Danehofslottet, som nok er den rette benævnelse.

133 sendemænd

54 afdelinger med 133 sendemænd repræsenterende 330 stemmer var mødt, og det vakte stor opmærksomhed i lørdagsmylderet, da styrken med

flag og klingende musik marcherede gennem byen op til slottet. Her gav tambourkorpsen koncert, inden sendemandsmødet begyndte og damerne blev sendt på udflugt med blandt andet besøg på slottet Holckenhavn, hvor baronen bød indenfor til et kig i slotskirken og riddersalen, som normalt ikke er åben for offentligheden. Desuden var der besøg på Storebæltscenret, hvor damerne blev indviet i broprojektet.

Aftenfesten fandt sted på Nyborg Strand, fra hvis festsal der er en pragtfuld udsigt udover Storebælt med den nye bro.

Første ret var suppe – messingsuppe – serveret af den pragtfuldt spillende Danehof Garden, som er en af byens stoltheder med mange sejre i store internationale konkurrencer.

Travl borgmester

Ved middagen, der bød på en dejlig menu, og som havde

Uden mad og drikke, du'r heltene ikke...

Der var i en pause under sendemandsmødet frokost i det fri for sendemændene. Frokosten bestod af køligt øl og sandwich.

To billeder fra den vellykkede fest på Nyborg Strand. Øverst forbereder aftenens toastmaster Erik Davidsen og Nyborg-formanden Børge Ferning, slagets gang ved hovedbordet – og nederst ses et udsnit af de mange glade festdeltagere.

Erik Davidsen som toastmaster, bød først Børge Ferning velkommen og overgav ordet til den travle borgmester Niels V. Andersen, der endnu engang bragte byens hilsen til gæsterne. Han gjorde det kort, for 1. maj er som bekendt en travl dag for en socialdemokratisk borgmester, så det var femte eller sjette gang han denne dag var på talerstolen.

De officielle talere var i øvrigt kaptajnløjtnant S. E. Engstrøm, der talte for nationen og flaget, landsformanden, der talte om forening og kammeratskab, og dette blads redaktør, som gav damerne en speciel hyldest.

Andre bidrog med sjove historier og en repræsentant for damerne sagde tak for en herlig udflugt.

Herligt orkester

Hans Jensens Trio, der i dagens anledning var blevet udvidet til en kvartet bidrog indermiddagen til at forhøje stemningen og var helt ustyrlige, da der blev spillet op til dans. De fire fremragende musikere og sangere spillede og sang så det var en lyst og dansegulvet var aftenen igennem stopfyldt af glade festdeltagere.

Busser stod efter natmaden klar til at køre gæsterne hjem til kvarterstederne.

For flere af deltagerne blev der dagen efter tid til at komme i marinestuen, hvor der

blev serveret oksesteg og sige farvel og bringe en varm tak til Børge Ferning og Co, der havde gjort dagene i Nyborg til en stor, glad oplevelse for deltagerne.

Det var første gang et sendemandsmøde blev afviklet en lørdag eftermiddag med festmiddag og kammeratskabsaften som afslutning. Tidligere er man startet med kammeratskabsaften lørdag og har holdt sendemandsmøde søndag formiddag. Den nye afvikling var afgjort en succes.

sam-

1994 Holbæk 1995 Marstal - 1996 Brøndby

Næste års sendemandsmøde holdes i Holbæk lørdag den 29. april, som er lørdagen efter St. Bededag. Gutterne i Holbæk har allerede sammensat et detaljeret program for såvel sendemandsmødet som kammeratskabsaftenen, indkvarteringsmuligheder, priser m.v.

Til mødet i 1995 var der to bejlere, Århus og Marstal. Men Århus afstod. Jørgen Frederiksen gik på talerstolen og erklærede, at når Marstal meget gerne ville havde det besvær med at tilrettelægge et sendemandsmøde så trak Århus sig.

Endelig har Brøndby erklæret sig klar til at være vært for mødet i 1996.

MARINEFORENINGEN GENNEM 80 ÅR:

Idealer og principper er i dag de samme som da foreningen blev stiftet

Sammenligner man Marineforeningen anno 1913, som den fremtræder gennem gamle dokumenter, blade og billeder, med foreningen år 1993, så afspejles den totale forandring af samfundet, der er sket nok i det ydre. Der er ingen medlemmer, der i dag går med bowler og knækflip, og man bruger ikke længere så store ord og svulstige vendinger.

I det indre finder man imidlertid stadig de idealer og principper, hvorpå stiftede foreningen: agtelse for flag, fædreland, kongehus og søværn.

Formålsparagraffen har stået praktisk talt uændret i 80 år, og foreningens organisation er i princippet også uændret med de selvstyrende lokalafdelinger oprettet af og under en central landsledelse med sendemandsmødet som foreningens højeste myndighed.

I årene 1986-92 gennemførte landsbestyrelsen et organisationsudviklingsprojekt med det formål at undersøge, hvorvidt foreningens organisation og virke havde fulgt med den stedfundne samfundsudvikling. I 1992 kunne sendemandsmødet godkende nye ajourførte vedtægter, der udover en sproglig modernisering kun indeholdt få ændringer.

Hvis man læser den på sendemandsmødet 1993 fremlagte årsberetning med det ene øje i bakspejlet, får man et godt indtryk af, hvorledes foreningen har udviklet sig gennem de 80 år. Lad os se på nogle af ho-vedpunkterne:

Medlemstal og afdelinger
I beretningen konstateres det, at Danmarks Marineforening pr. 31/12 1992 havde 7.803

medlemmer fordelt på 78 afdelinger, hvilket er en fremgang i medlemstal på 134 i 1992, men en nedgang i antal afdelinger på 2.

Medlemstal og afdelinger har naturligvis varieret meget over de 80 år. Efter en intensiv pionerindsats i de første 10 år, hvor en håndfuld officerer og tidligere orlogsgaster rejste landet rundt og oprettede afdelinger, nåede medlemstallet i 1924 op på 6.000 i 40 afdelinger. I det følgende årti svingede medlemstallet mellem 5 og 6.000 og antallet af afdelinger nåede 50.

Besættelsen den 9. april 1940, udløste en eksplosiv vækst, der kulminerede i 1946 med ca. 13.500 medlemmer i 90 afdelinger.

Denne udvikling, der var båret af det nationale sammenhold, som begivenhederne

skabte, kunne ikke vedvare efter krigens slutning, hvor medlemstallet begyndte at falde efter en jævn kurve, der skyldtes »den naturlige afgang« blandt de ældre medlemmer.

I de sidste årtier har medlemstallet stabiliseret sig på de knapt 8.000.

Antallet af afdelinger nåede over 90 inden en nedgang satte ind, væsentligt fordi nogle afdelinger var oprettet i lokalsamfund, der var for små til at bære dem.

Siden er antallet af afdelinger altså faldet til 78, men det er værd at bemærke, at det stadig op til i dag er lykkedes energiske og idealistiske mænd at få oprettet nye afdelinger eller genstartet gamle.

Bevarelsen af flest mulige lokalafdelinger er væsentligt for at kunne leve op til stif-

◀ På Marineforeningens første landsmøde 10. november 1913 var deltagerne, som ses på billedet, gæster på krydseren »Gejser«.

ternes idé om en landsdækkende kammeratskabsforening, der støtter søværn og søfart ved at medlemmerne ude i lokalsamfundene taler »det maritime Danmark«s sag.

Landsbestyrelsen

Landsbestyrelsen (tidligere hovedbestyrelsen) har i 1992 holdt 4 møder, hvoraf 2 som weekendmøder.

Det er landsbestyrelsens opfattelse, at de sidste år intensiverede mødeaktivitet – ikke mindst weekendmøderne – og det systematiske arbejde med organisationsudviklingen har ført til en væsentligt styrkelse af det landsdækkende samarbejde, ikke blot distrikterne imellem, men også mellem distrikter og afdelinger.

Landsbestyrelsen består udover landsledelsen af repræsentanter for de 13 distrikter afdelinger er fordelt på.

Distriktsordningen indførtes først i 1942, hvor den stærke vækst i antallet af afdelinger skabte behov for et organisatorisk niveau mellem disse og landsledelsen. De på dette tidspunkt 61 oprettede afdelinger fordeltes geografisk på 9 distrikter, der hver fik en repræsentant i hovedbestyrelsen, der desuden bestod af formand, næstformand, sekretær og hovedkasserer samt 2 repræsentanter for afdelinger i Københavnsområdet.

I 1948 udvidedes antallet af distrikter til 10 og i 1963 til 13, heraf ét for Grønland. Distriktsorganisationen, der understreger foreningens landsdækkende karakter, bidrog væsentligt til at holde sammen på den under den voldsomme ekspansion i 40'erne.

Landskontoret

Landskontoret er som serviceorgan for afdelingerne et væsentligt middel til at fastholde det landsdækkende samarbejde.

Kontoret, der nu er udstyret med moderne kontormateriel, herunder et EDB-anlæg med tekstbehandlingskapacitet, kan blandt andet på grundlag af et ajourført medlemskartotek betjene afdelingerne med ud-

skrivning af medlemskort samt medlemslister alfabetisk eller efter alder, indkaldelsesår, indmeldelsesår m.v.

Naturligvis er landsforeningens regnskab også lagt ind på EDB, hvilket med et budget på ca. 1/2 mio. kr. betyder en betydelig lettelse.

Marineforeningen har gennem de forløbne 80 år haft hovedsæde 8 forskellige steder i København, før man i 1984 flyttede ind i de nuværende ideelle lokaliteter i Amaliegade med Danmarks Rederiforening som den ideelle husvært.

På landskontoret finder man stadig de store folio-protokoller fra de 80 år, der er ført og stadig føres omhyggeligt med pen og blæk,

Landsbestyrelsens forårsmøde i år blev holdt i Ebeltoft, hvor man naturligvis benyttede lejligheden til et besøg om bord i Fregatten »Jylland«.

og hvori findes navnene på de ca. 65.000 mænd, der har passeret gennem foreningen.

UNDER DANNEBROG

UNDER DANNEBROG - Marineforeningens medlemsblad - udkom også i 1992 med 6 numre af 16 sider. Trods udviklingen af spaltepladsen med 16 sider pr. år i 1991 er pladsmangel stadig et problem, der specielt stiller store krav til redaktøren, der glæder sig over de mange indlæg fra afdelingerne, men sætter en ære i at dække foreningens virke så bredt som muligt.

Bladet, der udkom første gang i januar 1914, er stadig det allervigtigste middel til at skabe og bevare sammenhold og samarbejde inden for landsforeningen.

Bladet har gennem tiderne haft forskelligt format og layout i takt med skiftende modeformer og udviklingen i trykmetoder. Det virker med en ligelig blanding af nyt fra og om afdelingerne og maritimt

Landsbestyrelsens forårsmøde finder på skift sted rundt i landet. På mødets andendag indkaldes repræsentanter fra det pågældende distrikts afdelinger til gruppearbejde og drøftelse af forskellige temaer. Her ses en af grupperne under mødet i foråret i Ebeltoft.

Her har Københavns-afdelingens formand Gerhard Nørgaard taget kommandoen over styrken, der deltog i jubilæarstævnet 1992

redaktionelt stof ikke blot som kommunikationsmiddel indenfor foreningen, men er også dens ansigt udadtil, idet det fordeles i Søværnet og i maritime kredse i øvrigt.

Jubilæarstævnerne

Jubilæarstævnet 1992 slog med 158 deltagere – heraf 42 50-års jubilæarer – de tidligere års rekord, og nu forventer landsledelsen en endnu større deltagelse i 1993, hvor stævnet, der altid afholdes den søndag, der falder nærmest den 29. august, i år holdes på selve 50-års dagen for de dramatiske og historiske skelsættende begivenheder i 1943.

Jubilæarstævner har været afholdt før stiftelsen af Marineforeningen i 1913, og det var faktisk på et sådant møde mellem 25-års jubilæarer fra 1888, at ideen om en kammeratskabsforening for gamle orlogsgaster blev fremsat.

Siden har de årlige jubilæarstævner været et væsentligt middel til at opfylde formålsparagraffens ord om, at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem mænd, der har været eller er tjenstgørende i Søværnet.

Skyttelavene

Skyttelavene har nu 980 medlemmer fordelt på 17 lav. Ved det årlige landsskyttestævne, der afholdtes i Ebeltoft, var der rekordstor deltagelse med 147 skytter fra 15 lav. Her-

udover er der i 1992 holdt hjemmebaneskydning. Landsskyttestævnet i 1993 vil blive afholdt i Randers.

Den 20. oktober 1916 realiserede Københavns-afdelingen tanken om oprettelse af skyttelav, der opstod allerede ved foreningens stiftelse, i 1921 fulgte Odense efter, så man i 1922 kunne holde det første »landsskyttestævne«. Siden har konkurrenceskydningen bredt sig med oprettelse af flere og flere lav, idet afdelingerne har erkendt, at et skyttelav er et godt aktiv for foreningslivet med appel navnlig til de yngre årgange.

Samarbejdet med andre

»Danske forsvarsbroderselskabers, soldater- og marineforeningers samråd« (FSM) har i 1992 holdt sine to ordinære møder i marts og okto-

ber, hvorunder der er udvekslet synspunkter og erfaringer om foreningernes arbejde i almindelighed.

Specielt har FSM været forum for drøftelse af foreningernes stilling til »Samvirket FOLK & FORSVAR«, der nu har fungeret i godt 1 år, om hvilket der også er holdt et par formandsmøder for at udforme fælles stillingtagen.

FSM blev stiftet den 12. november 1975, med det formål, at styrke forsvarsviljen i det danske folk, at udbygge samarbejdet mellem de militære kammeratskabsforeninger og at repræsentere i fælles anliggender over for myndigheder og offentligheden samt i det internationale/nordiske samarbejde.

De landsorganisationer, der er tilsluttet samrådet omfatter 80.-90.000 medlemmer, så når man i dag kan opleve, at be-

tegnelsen »Bevægelse« anvendt på blot et par tusinde mennesker, så kan man vel kalde FSM en stærk »Forsvarsbevægelse«

Udover foreningerne bag FSM findes der i Danmark en række andre forsvarspositive foreninger, og i 1988 blev der taget initiativ til at søge etableret et nærmere samarbejde mellem alle disse foreninger med henblik på at koordinere og styrke det forsvarspositive arbejde.

Den 23. september 1991 førte disse bestræbelser til stiftelsen af »Samvirker FOLK & FORSVAR«, der foruden FSM omfatter: »Værn om Danmark«, Civilforsvarsforbundet, Reserveofficersforeningen og »Foreningen af officerer uden for aktiv tjeneste«.

Nordiske orlogsstævner

Det 7. nordiske Orlogsstævne afholdtes i Kristianssand i Norge den 12. - 14. juni 1992, hvor Norges Orlogsforbund ved Kristianssand Orlogsforening stod for gennemførelsen af et omfattende og helt igennem vellykket program.

De nordiske marineforeninger mødes igen til det 8. orlogsstævne i Finland i 1994.

Det XXIV Nordiske soldater- og Marineforeningsstævne vil finde sted i Linköping i Sverige, 17. - 20. juni 1993.

I forbindelse med det årlige landsskyttestævne holder lavene deres årsmøde, og her ses deltagerne i mødet i forbindelse med stævnet i Ebeltoft i 1992.

Efter den 2. verdenskrig har der udviklet sig et nært samarbejde mellem de nordiske militære kammeratskabsforeninger. Siden 1948 har der således været arrangeret nordiske stævner for soldater- og marineforeninger, men da Marineforeningen kun fik tildelt 5 - 6 pladser på disse stævner, tog Danmarks Marineforening i 1980 initiativet til afholdelse af »Nordiske Orlogsstævner« hvert andet år, med deltagelse af Sveriges »Flottans Män«, »Norges Orlogsforbund« og Finlands »Laivaston Kilta«.

Stævnerne, hvori der kan deltage 25-50 mand fra hvert land, afholdes på skift i de 4 lande, og der er i programmet altid indslag om det pågældende lands historie, kultur og militære forhold som ramme om det kammeratlige samvær.

Marinestuerne

Der er i 1992 indviet nye Marinestuer, men der har desværre også været afdelinger, der har måttet lukke deres stue. Det vil føre for vidt at gennemgå alle ændringer, men det bør dog nævnes, at Aalborg afdeling i forbindelse med sendemandsmødet kunne præsentere en betydelig udvikelse af deres i forvejen flotte stue, der nu ligger som nabo til det nye Marine- og Søfartsmuseum. København har fået nye lokaler på Nyholm i forbindelse med flådestationens udflytning, og også Haslev har kunne glæde sig over nye lokaler.

Marinestuerne, der er et særkende og et stort aktivt for Marineforeningen, opstod i 1927, da Randers afdelingen for at skabe interesse for foreningen besluttede at skaffe sig et permanent samlingslokale.

Ideen blev en stor succes og bredte sig hurtigt til mange andre afdelinger. Marinestuerne blev udsmykket med maritime billeder og effekter, så de faktisk er en slags små museer.

Tidligere var det almindeligt, at stuerne indrettedes i restauranter, ofte hvor værten var medlem, og da de således var tilgængelige for andre gæster, virkede de som reklame for Marineforeningen.

I efterkrigsårene er udviklingen gået stadig hurtigere i retning af at afdelingerne skaffede sig egne lokaler ved køb eller leje – ofte ved stor

velvilje fra kommunen. Således undgik man de desværre stadig hyppigere tyverier af effekter, man kunne holde priserne på mad og drikke til arrangementerne på et rimeligt niveau, og nogle afdelinger kan endog tjene en ekstra skilling ved at leje lokalerne ud til medlemmernes private fester.

Fremtiden

Landsbestyrelsens årsberetning afsluttedes med nogle tanker om fremtiden. Det konstateres, at foreningen her ved 80-året er »still going strong«, med stabilt medlemstal, en solid økonomi og mange gode kræfter, der lægger et stort frivilligt og ulønnet arbejde i at forvalte den arv vi har overtaget fra stifterne og tidligere generationer.

Der appelleres til fortsatte bestræbelser på at hverve nye og yngre medlemmer og at få gang i de små og svage afdelinger, således at foreningen bevarer sin karakter af en landsdækkende kammeratskabsforening, der støtter søværnet og søfarten.

Der vil altid være behov for en kammeratskabsforening for mænd med fælles interesser fra en fælles baggrund, men de 78 lokalafdelinger vil næppe kunne overleve, hvis ikke det landsdækkende samarbejde bevares.

Men er der så behov for en forening, der støtter søværnet og søfarten?. Som ovenfor nævnt vil svækkelsen af den brede kontakt mellem befolkningen og Søværnet - specielt den sejlene del af det – ved begrænsninger i anvendelse af værnepligtige øge behovet for, at information om denne meget væsentlige del af det danske forsvar formidles af andre kanaler. Marineforeningen er en sådan mulighed.

Landsledelsen har derfor fundet det hensigtsmæssige i anledning af 80-året og den kendsgerning, at forsvaret i de kommende år skal tilpasses den ændrede sikkerhedspolitiske situation i Europa, at bringe en ajourført redegørelse for Søværnets situation efter den i efteråret indgåede 2-årige forsvarsaftale og den forudsigelige udvikling op til år 2000. Cheferne for Søværnets operative kommando og Søværnets Materielkommando har hver for sit område udarbejdet sådanne redegørelser, der er indlagt i dette nummer af bladet.

Formålet er at give foreningens medlemmer og øvrige læsere et sagligt udgangspunkt for eventuel deltagelse i debatten om Søværnets fremtidige struktur og størrelse op til den forsvarsaftale, der skal træde i kraft fra 1995.

I »Tidsskrift for Søværnet« 1909 skrev daværende premierløjtnant Paul Ipsen en artikel om flådeforeninger.

Indledningsvis konstaterer Ipsen at: »I de fleste lande falder det den store del af befolkningen vanskeligt at forstå

Deltagere fra Norges Orlogsforbund ved åbningen af det 7. nordiske orlogsstævne i Kristiansand i Norge i juni 1992.

det maritime værns betydning. Forsvaret på søen har landbefolkningen ringe interesse for eller tillid til« samt at: Medens hærens langt større personel rekrutteres fra alle dele af riget og spredt efter hjemsendelsen oplysning om hærforhold over hele landet, består flådens hvervede eller værnepligtige personel for en stor del af søfolk, der for det meste er uden for riget og derfor ikke spreder en lignende oplysning om maritime forhold«.

Efter en redegørelse for flådeforeninger i en række europæiske lande foreslår Paul Ipsen oprettelse af en sådan i Danmark. Til spørgsmålet om en sådan forenings betydning, svarer han: »Uden nærmere at skulle fordybe os i den rent forsvarspolitiske magt, en sådan forening kan komme til at eje, kan det først og fremmest hævdes, at de i folket, der har interesse for Marinen og forståelsen af dens betydning, organiseres og repræsenteres ved en forening.

Den senere mangeårige landsformand for Marineforeningen, kommandør Paul Ipsen's tanker forekommer stadig lige aktuelle, og Marineforeningen vil fortsat virke for at realisere dem.

V.P.H.

Marinestuerne er et vigtigt samlingspunkt for afdelingerne, og er hver for sig små maritime museer. Her er et kig ind i marinestuen i Hundested.

Jubilarstævnet 1993

Søndag den 29. august, på 50 års dagen for flådens sænkning holder Marineforeningen sit årlige jubilarstævne på Holmen for orlogsgaster fra årgange med endetal 3 og 8.

Alle øvrige årgange er dog også hjertelig velkommen til at deltage.

Deltagerprisen er kr. 125,00.

Tilmelding skal ske senest fredag den 13. august 1993 til:

Marineforeningen, Amaliegade 33 c, 1256 København K, med angivelse af navn, adresse og årgang.

Beløbet kan indbetales på check eller på giro 2 00 16 08.

Da der forventes stor tilslutning, gøres der opmærksom på, at tilmeldingen skal være landskontoret i hænde senest den 13. august. Senere tilmeldinger vil ikke blive godtaget. Vær derfor opmærksom på, at det kan tage 3-5 dage, før en giroindbetaling når frem.

Deltagerne vest for Storebælt kan i begrænset antal indkvarteres fra lørdag den 28. august til søndag morgen på Holmen. Pris for overnatning plus morgenmad er kr. 100,00.

Program:

- 09.00 - 10.00 Ankomst og samling ved Værftsbrovagtten. Kvindelige Mariners Musikkorps underholder.
- 10.00 - 10.15 Andagt ved orlogspræsten og kransenedlægning ved Mindestenen.
- 10.15 - 10.30 Deltagerne spadserer til Gymnastikhuset.
- 10.30 - 11.15 Modtagelse af landsformand, kommandør V. P. Heise og chef for Marinestation Holmen, kommandør Fink Jensen. Uddeling af admiral Carstensens mindebægre til en værnepligtig og en konstabel. Overrækkelse af præmier til vinderne i konkurrencen om de bedste beretninger fra begivenhederne den 29. august 1943.
- 11.15 - 11.30 Pause.
- 11.30 - 13.15 March gennem Holmen med Kvindelige Mariners Musikkorps med lejlighed til et gensyn med de gamle kendte steder samt besøg på enheder fra Flåden, Marinehjemmevernet og Ishøj Marineforenings kutter. (Der er sørget for kørsel af gangbesværede).
- 13.15 - 15.30 Skafning i Orlogsværftets kantine, hvor menuen er: Sild, Holmens luksusbiksemed med spejlæg, 1 øl, 1 snaps og kaffe.
- 15.30 Jubilarstævnet slutter.

Et udsnit af 1992-jubilarene under orlogspræstens andagt.

Der ventes rekorddeltagelse til jubilarstævnet

I fjor samlede jubilarstævnet med 158 rekorddeltagelse. Der er imidlertid ingen tvivl om, at denne rekord bliver slået i år, 50 året for flådens sænkning. Mange af de orlogsgaster, der dengang var tæt på de dramatiske begivenheder, vil givet møde frem.

Jubilarstævnet er for orlogsgaster fra årgange, der ender på 3 og 8, men alle andre årgange er også hjertelig velkommen.

Jubilarstævnet afvikles i år netop på årsdagen for flådens sænkning den 29. august. Detailleret program ses andet steds her på siden.

Det var i øvrigt et jubilarstævne der førte frem til dannelsen af Marineforeningen i 1913, og jubilarstævner er en begivenhed som alle gamle orlogsgaster ser hen til med forventning.

Mange soldaterkammerater har på forhånd sat hinanden stævne, og andre rejser til København i håb om at møde

en af gutterne fra »den gang, der var marinesoldater til«.

En tilføjelse

Holmen, der nu er nedlagt som flådestation, er igen i år som de foregående år ramme om stævnet, og følger i store træk programmet fra de foregående år.

Der er i år dog den tilføjelse til programmet, at vinderne af konkurrencen om de bedste øjenvidenskildringer fra 29. august 1943 vil få overrakt deres præmier.

Men husk at seneste tilmelding er 13. august. Senere tilmeldinger godtages ikke.

Jubilarstævnet er en blanding af højtid og kammeratlig samvær. Sulten stilles med Holmens berømte luksusbiksemed. Den musikalske underholdning klares som tidligere med bravour af Kvindelige Mariners Musikkorps.

En minderig dag venter deltagerne.

Velkommen til jubilarstævne på Holmen den 29. august.

Jubilarrullen

Jeg efterlyser marinere fra minestrygeren M 4 »Søridden« liggende i Korsør 1943. Husker I vores desværre for-gæves flugtsejls til England for 50 år siden, så kontakt:

Poul Jensen

Flakholmen 22, 2720 Vanløse

tlf. 31 74 05 33 - efter kl. 18.

Mathelever, årgang 1943

der lå på kaserneskipet FYEN den 29. august bør stille til mønstring ved jubilarstævnet den 29. august 1993. På gensyn.

V. P. Heise

søljøntant 2 / kompagnifører

Nye udfordringer og ændrede opgaver efter at verdensbilledet er ændret

Af chefen for Søværnets operative kommando
Kontreadmiral K. Borch

For blot tre år siden ville en beskrivelse af Flådens udvikling i resten af dette årtusind tage udgangspunkt i en prognose om øst-vest forholdets udvikling.

Sådanne stabile trends synes nu en »saga blott«. Og visioner om fremtiden må indrammes af helt andre og mere uforsidelige forhold.

Med den kolde krigs afslutning er et halvt århundredes stivnede fjendebillede blevet afløst af et kalejdoskop af nye udfordringer og ændrede opgaver.

Sovjetimperiets opløsning har på en gang været mere drastisk og mere lempelig,

end nogen kunne forestille sig.

Nye nationalstater er opstået, og andre oplever en ny frihed til demokratisk udvikling, men også en frihed til nationalisme, som i Jugoslavien og i den hedengangne sovjetunion har udløst blodige borgerkrige eller folkelig, økonomisk og politisk usikkerhed.

Ny trussel

Warszawapagtens opløsning og det nye politiske billede har afgørende ændret Danmarks sikkerhedspolitiske situation.

Truslen om et militært angreb mod dansk territorium har ændret karakter til en mere langsigtet risiko, som nok betinger opretholdelse af det militære forsvar, men som kun i mindre grad end før afgør dettes umiddelbare indsatsberedskab.

Dimensionerende for dette beredskab er til gengæld de nye udfordringer, som følger af dette ændrede verdensbillede. Herunder de nye strategier og roller som er etableret for internationale institutioner som FN, NATO og CSCE, og de nye muligheder for stabiliserende samarbejde der tegner sig med nye og gamle demo-

Inspektionskibet »Thetis« er her fotograferet i isen nordøst for Danmarkshavn i Nordøstgrønland i august 1991. »Thetis« nåede i forbindelse med seismiske målinger indtil 79° 29' nord på østkysten.

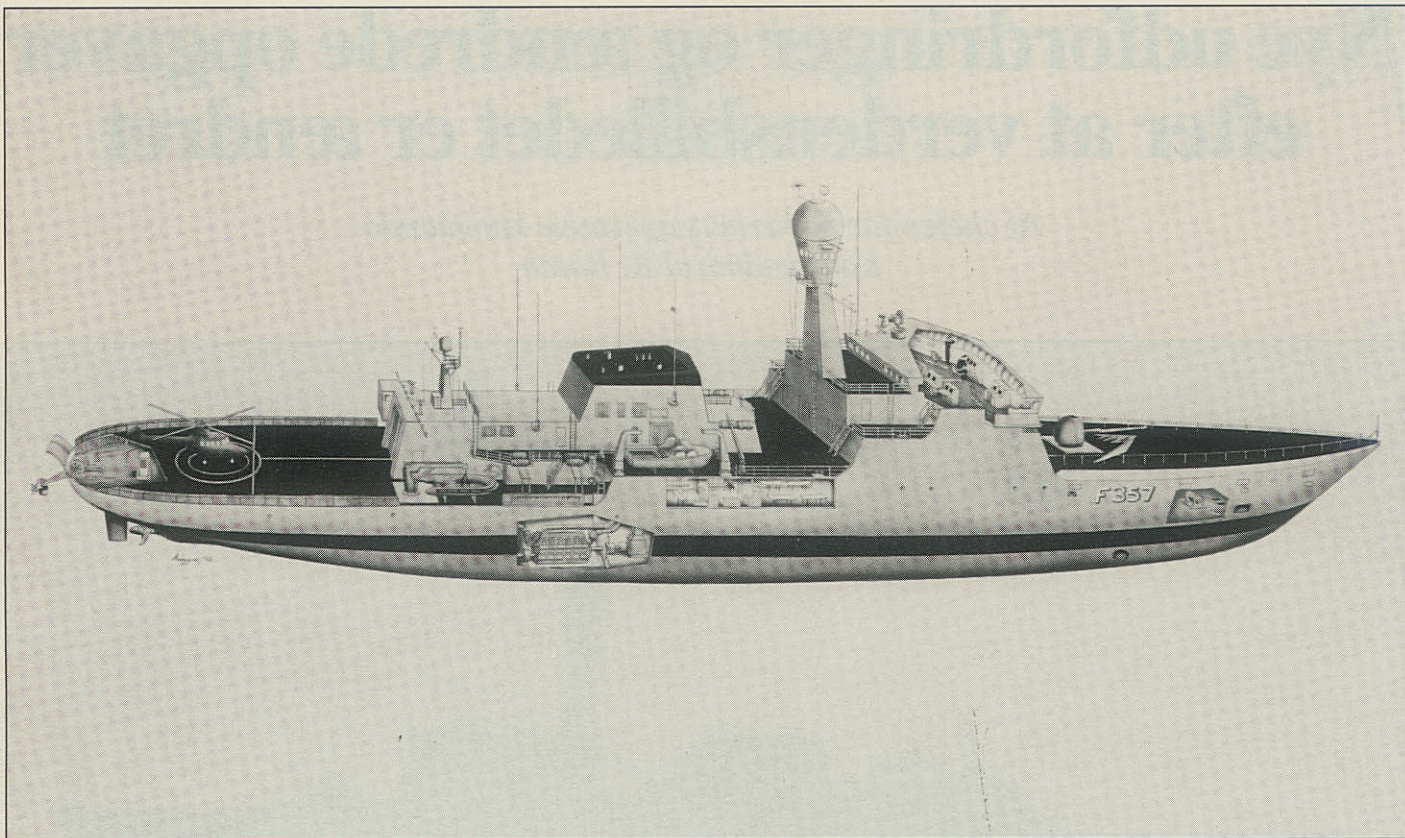
kratiske stater i vort nærområde.

Ny dansk struktur

Allerede før denne udvikling tog fart, havde Søværnet, med udflytningen fra Holmen, indledt en national omlægning af historisk dimension.

Orlogsflåden har gennem århundreder været knyttet til hovedstaden, og opgivelsen af

En model af inspektionsskibet »Thetis« – et kig ind til maskine, måleinstrumenter m.v. Skibet løser en lang række militære og civile opgaver.

denne som Flådens Leje vil have store traditionsmæssige og praktiske konsekvenser i adskillige år.

Også flådens fornyelse med STANDARDFLEX-300 og THETIS-klasserne var igangsat og vil præge søværnet i mange år.

Ny organisation

Medens denne udflytning og fornyelse gik i gang, udgav Forsvarskommissionen af 1988 sin beretning »Forsvaret i 90'erne«, som i slutningen af 1989 blev færdiggjort i et formeligt kapløb med den internationale udvikling.

På trods af dette har Forsvarskommissionen dog haft betydelig fremadrettet indflydelse på flere områder.

Det grundige udredningsarbejde og den frugtbare dialog mellem politiske og militære beslutningstagere, der lå til grund for beretningen, har etableret en indsigt og forståelse, som er af afgørende

betydning for forsvarets fortsatte tilpasning til en verden i forandring.

Desuden skabte kommissionen grundlaget for den omlægning af forsvarets øverste ledelse, som blandt andet indeholdt en nedlæggelse af Forsvarskommandoens værnstabe og uddelegering af værnsvise uddannelses-, personel- og inspektørfunktioner til de operative kommandoer, som samtidigt gennem en delegering, styret af mål og rammer, fik tilført en betydelig økonomisk kompetence, som i vidt omfang er delegeret videre til eskadrer, skoler og marinedistrikter.

70'ernes bevægelse mod fællesværn blev afløst af en genskabt værnsideitet, underlagt værnsvælles øverste ledelse.

Forandring

Efterkrigstiden har været præget af terrorbalancens stabilitet. Denne er nu afløst af en ustabil og usikker tid, som kræver tilpasning og forandring, og som bryder afgørende med de seneste 40 års situation. Men Flådens historie, i et længere tilbageblik, rummer en lang række af ændrin-

ger og tilpasninger – nogle meget mere dramatiske – som f.eks. Flådens ran i 1807 og Flådens sænkning for halvtreds år siden.

I den nuværende situation må man derfor tage udgangspunkt i Flådens femhundredårige historie og erkende såvel nye og situationsbetingede som grundlæggende og tidsløse faktorer, der også ved årtusindskiftet må danne grundlaget for Flådens operative situation og opgaver.

Opgaver

Det grundlæggende forhold for Flådens virke – og for rigets eksistens – har været og forbliver Danmarks geografiske beliggenhed omgivet af vand og med ansvar for adgangsvejene til Østersøen.

Ansvar for sikkerheden ved søvejen til Baltikum berører ikke kun i snæver forstand rigets sikkerhed og retsorden, men det er også en regional forpligtelse i forhold til såvel verdenssamfundet som til de baltiske kyststater, hvis eksistens og udvikling er afhængige heraf. Og en stabil udvikling af de nye demokratier er en elementær dansk sikkerhedsinteresse.

Søværnets primære mission vil derfor fortsat være opretholdelse af kontrol med danske farvande og sikring af nationale aktiviteter og interesse til søs. Heri indgår naturligvis fortsat farvandene omkring rigets nordatlantiske dele, Grønland og Færøerne.

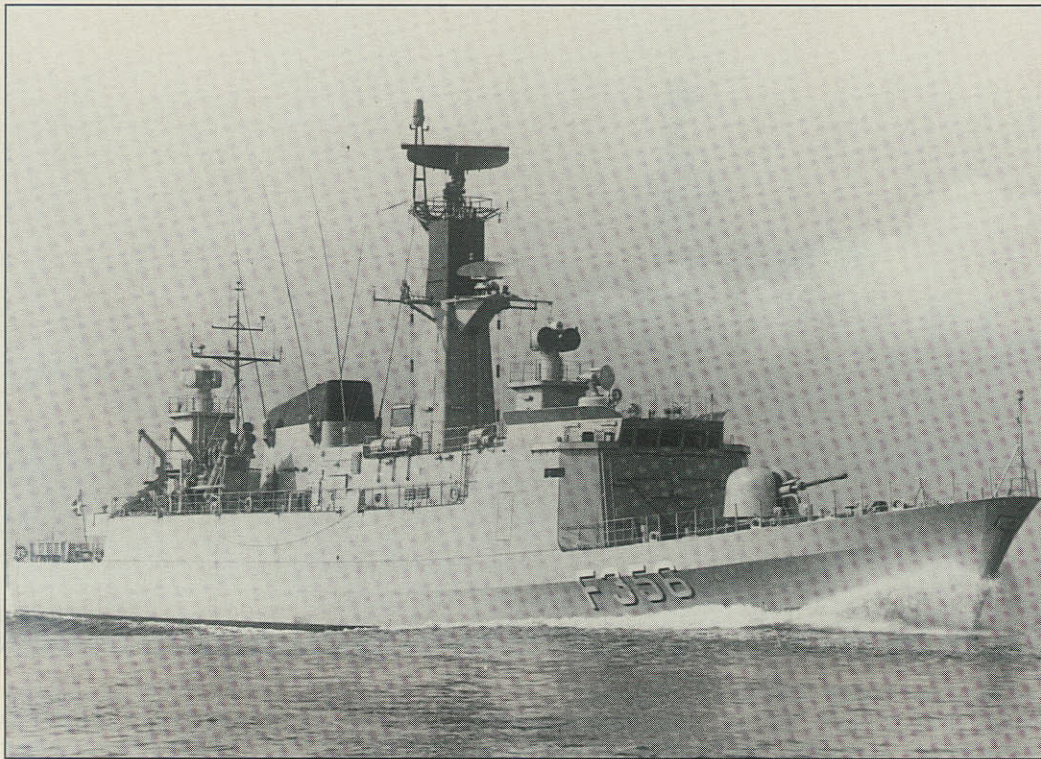
Denne mission omfatter lokale eller regionale, permanente opgaver som:

- Farvandsovervågning og suverænitetsbevarelse,
- træning og uddannelse af personel og enheder,
- fiskeriinspektion og stationstjeneste ved Grønland og Færøerne,
- søredningstjeneste og
- andre civilorienterede opgaver.

Disse opgaver er af tidløs karakter. Den forandrede situation har imidlertid medført en række andre opgaver, som enten er nye, eller som har fået egen styrket identitet. De skal kunne løses fjernt fra nærområdet og er derfor mobile af natur og tidsmæssigt periodevis. De omfatter:

- Deltagelse i NATO's stående flådestyrker,
- deltagelse i andre multinationale maritime styrker,

Korvetterne har overtaget fregatternes opgaver i NATOs stående flådestyrker.

- medvirke i national eller allieret krisehåndtering,
- deltage i forsvaret af NATO's territorium og
- gennem flådebesøg og deltagelse i bi- og multilateralt samarbejde bidrage til afspænding og sikkerhed.

Farvandsovervågning

Farvandsovervågning og suverænitethævdelse er praktisk effektivering af folkeretten og rigets integritet, og er således grundlæggende tidløs i forhold til politiske og militære forandringer, som dog har betydning for vilkårene for opgavens løsning.

Indsatsen var tidligere fokuseret mod Warszawapagten's intense flådeaktivitet og opretholdelse af et normalbillede, der kunne bidrage til en vurdering af den militære trussel og konfliktrisiko.

Den tidligere intense og centralt styrede flådeaktivitet er nu afløst af enkeltnationers individuelle operationer og en sænkning af det militære aktivitetsniveau.

For koffardi- og statskibe foregår der udstrakt omflgning og ændring af skibenes tilhørsforhold, ligesom aktiviteten er præget af manglende regularitet og usikkerhed overfor det liberale skibsfartsmiljøs regelsæt.

Det er således karakteristisk, at omfanget af krænkelser af dansk søterritorium har holdt sig nogenlunde konstant

på trods af den reducerede sømilitære aktivitet.

Farvandsovervågning må derfor fokusere på etablering af et nyt normalbillede – eller rettere på registrering af tendenser i et billede, der er under dynamisk forandring.

Samtidigt skal suverænitethævdelse og håndhævelse af anden dansk jurisdiktion modvirke, at disse forandrin-

ger medfører skred i det folkeretslige regime i dansk søterritorium.

Træning og uddannelse

Grundlaget for løsning af søværnets opgaver vil steds være veluddannet personel og enheder, der er trænet til et niveau, der sikrer forsvarlig, professionel løsning af foreliggende opgaver, og som kan måle sig med allierede flådestyrker.

Med den længere varslings-tid, der følger af den politiske udvikling, øges mulighederne for at forbedre beredskabet gennem intensiveret træning i spændingsperioder.

Der er derfor skabt basis for en mindre reduktion af beredskabet, men kravene til enheder, der skal løse permanente opgaver eller deltage i internationale opgaver, er ikke ændret. Og det er fortsat de sømilitære færdigheder, der danner grundlaget for søværnets løsning af såvel militære som civilbetonede opgaver.

Søværnets inspektionshelikopter af typen NAVAL LYNK MK 90-S-249.

P 550 »Flyvefisken«
– den første i STANDARD
FLEX 300-programmet

Fiskeriinspektion

Fiskeriinspektionen, stationstjeneste og suverænitetshævelse ved Grønland og Færøerne beskæftiger en tredjedel af søværnets sejlene personale. Inspektionskuttere og -skibe med deres helikoptere løser under stationstjenesten en lang række lokale opgaver til gavn for de atlantiske dele af riget. Siden 1992 har inspektionsskibet THETIS, som er ombygget til formålet, desuden udført seismiske målinger i de aktiske farvande.

Civilorienterede opgaver

Der er en lang tradition for søværnets ledelse af søredningstjenesten og for løsning af en række maritime opgaver til støtte for den civile del af samfundet i samarbejde med bl.a. Farvandsvesenet, Søfartsstyrelsen og Miljøstyrelsen. Til disse opgaver hører eksempelvis søopmåling, der i det seneste år har været udvidet til lettisk farvand efter anmodning fra Letlands regering.

Med det reducerede krav til kontinuerligt militært forsvarsberedskab vil der være basis for at søværnet i de kommende år nyttiggøres til flere sådanne opgaver.

Standard FLEX-skibene vil være meget velegnede til et fleksibelt koncept, hvor »civi-

le« moduler hurtigt kan udskiftes med militære, og besætningerne suppleres med mandskab, der er uddannet i de militært udrustede enheder.

Herved opretholdes en fleksibel evne til forøgelse af beredskabet med skibe, der til daglig nyttiggøres til andre samfundsopgaver.

Stående flådestyrker

Med den ændrede NATO strategi er de stående flådestyrker STANAVFORLANT, STANAVFORMED og STANAVFORCHAN samtidigt alliansens umiddelbare reaktionstyrker.

Danmark har igennem en snes år deltaget periodevis i disse styrker med fregatter, undervandsbåde og minestrygere.

Fregatternes deltagelse er nu overtaget af korvetter, og minestrygerne vil fra næste år blive erstattet med Standard FLEX-enheder i minejagtrollen.

Flådestyrkernes karakter af reaktionsstyrker betyder, at de skal være klar til umiddelbar indsættelse i kriseområder, og såvel STANAVFORMED som STANAVFORLANT har da også været indsat i Adriaterhavet i forbindelse med situationen i det tidligere Jugoslavien, STANAVFORLANT i en periode, hvor korvetten NIELS JUEL indgik i styrken.

Flådens sammensætning

Flådens sammensætning og størrelse i de kommende år vil naturligt være påvirket af den politiske udvikling.

Den militære trussel mod dansk territorium er reduceret, dens varsel er forøget, og man kan håbe på en fortsat gunstig udvikling i Danmarks nærområde.

Dette vil antageligvis indebære et naturligt politisk ønske om en vis »fredsdividende«. Men der synes samtidigt at være en god forståelse for behovet for opretholdelse af en sømilitær kapacitet, der er tilstrækkelig til at løse de regionale og permanente opgaver, til at sikre muligheden for beredskabsforøgelse, hvis udviklingen betinger det, og til at sikre, at Danmark med bidrag til de mobile opgaver kan leve op til nationens naturlige forpligtelse som medlem af FN og NATO.

Der synes tillige forståelse for, at mens det er enkelt og hurtigt at reducere og nedlægge, er det kompliceret og langvarigt at (gen)opbygge.

Disse faktorer og de overfor nævnte opgaver betinger videreførelse af en balanceret flåde med undervandskibe, skibe og helikoptere, og de ses ikke at betinge en væsentlig ændring af flådens størrelse, men de peger mod en ændret sammensætning, hvor kravene til alsidighed er stigende på

bekostning af specialisering. Og der stilles større krav til fleksibilitet og mobilitet, såvel operativt som logistisk.

For at opnå dette i en periode med knappe ressourcer til militære formål, vil nøgleordene for fremtidens flåde være: *standardisering, modularisering, containerisering, forenkling og færre uddannelser og fortsat effektiv styring af ressourcerne.*

Desuden skal Flådens operative formåen og faciliteter i fredstid nyttiggøres til civile opgaver i det omfang, beredskab og sømilitære opgaver tillader det.

Udviklingen indtil år 2000 må naturligvis baseres på den eksisterende arv. Den består i hovedsagen af en flåde, som gennem godt 40 års udvikling blev specielt sammensat og indrettet til situationen, før den kolde krigs ophør. Men arven omfatter også elementer med udviklingspotentiale og fremtidssikring, såsom THETIS-klassen og STANDARDFLEX-300 programmet. Til sammen udgør arven inkl. planlagte projekter et godt grundlag for flådens udvikling og for løsning af såvel de velkendte og tidløse som de nye opgaver, der foreligger eller måtte komme til i resten af dette århundrede.

STANDARD FLEX 300 i minekæmpelsesrollen (MCM), hvor der anvendes to fjernstyrede minerydningsfartøjer (MRF). P 552 »Havkatten« var i dette tilfælde kommandoplatformen for MCM-operationen.

Færre typer af skibe til at klare de samme opgaver som tidligere

Af chefen for Søværnets Materielkommando,
Kontreadmiral S. Torp Petersen

Søværnets evne til at løse sine opgaver er stærkt afhængig af det materiel, det råder over. Det afgørende spørgsmål i denne forbindelse er søværnets styrke- og våbenmæssige sammensætning.

Gennem århundrederne har disse hovedspørgsmål været grundlæggende i forbindelse med planlægning af det sømilitære forsvar. Gennemførelse af sømilitære operationer kræver skibsmateriel, som dels er forsynet med en hensigtsmæssig armering samt i

besiddelse af de fornødne kommando-, kontrol- og kommunikationssystemer, dels i besiddelse af en passende udholdenhed. Hvor tidligere hver operations art motiverede sin særlige skibstype har udviklingen gennem det sidste tiår taget fart, således at søværnet i dag råder over færre typer af skibe til varetagelse af de samme opgaver end tidligere. Årsagen hertil skal søges i det forhold, at der er gennemført et færre antal byggeprogrammer. Til gen-

gæld har de seneste nybygningsprogrammer været af et større omfang end normalt set i dette århundrede.

Standard Flex 300 projektet

Søværnets problem i begyndelsen af 1980'erne med hensyn til erstatning for 22 mindre skibe bestående af torpedobåde, patruljebåde og minestrygere af SØLØVEN, DAPHNE OG SUND-klasserne har været og er fortsat et klassisk pro-

blem for en række flåder i vesten, der står over for udrangering af skibe, der byggedes i 1960'erne.

Søværnet løste sit problem ved iværksættelsen af STANDARD FLEX 300 (SF300) projektet i 1985 med en bevilling til søværnet på 1323 mio. kroner til bygning af de første syv skibe af en helt ny skibstype.

Projektet baseredes på anvendelse af plastmaterialer til skibsskroget for at nedbringe vægten, således at skibet kunne rumme flere våbensyste-

mer og andet udstyr. Udstyret var tænkt anvendt på en fleksibel måde, således at det samme skib kunne løse flere opgaver end skibe i denne størrelse traditionelt har kunnet.

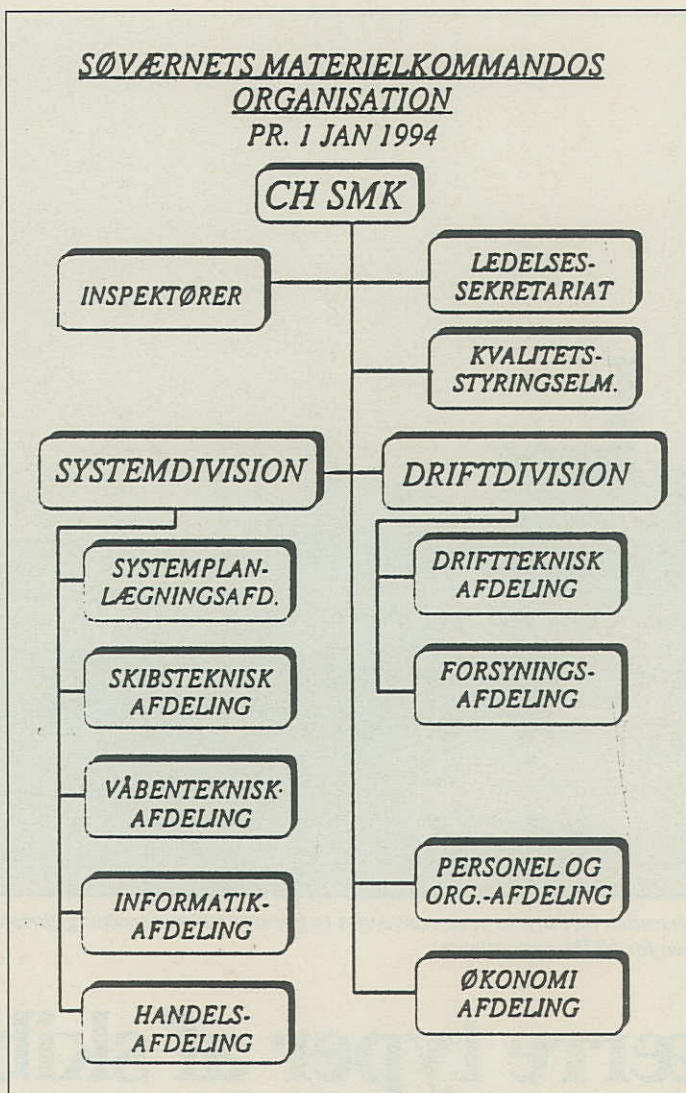
Fleksibiliteten planlagdes gennemført ved anvendelse af moduler baseret på et standard container system. Endvidere var forudsætningen en påbegyndelse af en standardisering af søværnets elektroniske udstyr til kommando-, kontrol- og kommunikation (C³) en væsentlig del af projektet. Internationalt mødtes projektet i begyndelse med en vis skepsis, der imidlertid siden er blevet gjort til skamme. SF300 konceptet har i høj grad vist sig at leve op til forventningerne.

Den første serie på de syv enheder benævnt FLYVEFISKEN klassen blev afsluttet i februar 1993 med leveringen af SVÆRDFISKEN. Den anden serie på seks enheder er under bygning på Danyard A/S i Aalborg, og de første tre enheder GLENTEN, GRIBBEN OG LOMMEN er leveret af værftet til Søværnets Materielkommando og er nu under udrustning ved søværnets foranstaltning.

Det i november 1992 indgåede forsvarsforlig for perioden 1993 - 94 medførte, at søværnets planer om bygning af en tredje serie på tre enheder ændredes til kun at omfatte en enkelt enhed, således at SF300 programmet nu kun omfatter 14 enheder mod de planlagte 16 enheder. Bygningen af den sidste enhed forventes gennemført i fortsættelse af den anden serie med forventet afslutning i 1997.

Anskaffelse af moduler til SF300

Anskaffelse af skibene til SF300 projektet omfattes af bevillinger på i alt ca. 3,6 milliarder kroner. Hertil kommer anskaffelse af våben- og materiel-systemer bygget op i modulære systemer efter et standardcontainer princip. Projekterne vedrørende moduler, der er den virkelige forudsætning for konceptet, er enten under færdiggørelse eller under gen-

nemførelse i prototypeversioner, der omfatter løsning af følgende opgaver:

- Kampskibsoperationer
- Minerydning
- Antiubådsoperationer
- Luftforsvar
- Minelægning

Anskaffelse af moduler til de nævnte opgaver gennemføres i løbet af 1990'erne og er planlagt afsluttet i 1998. Til gennemførelse af projekterne er planlagt anvendt ca. 2,4 milliarder kroner. Der udestår således fortsat en stor opgave for Søværnets Materielkommando med hensyn til udvikling og sammenstilling af materiel-systemer i en modulær opbygning.

Minerydningsopgaven

I 1987 modtog søværnet en bevilling på 145 mio. kroner til udvikling af et prototype-

system til et minerydnings-system (MCM) til SF300. Udviklingen af netop dette system er det mest komplicerede og omfatter anskaffelse af sidescan sonarsystemer til minedetektion, undervandsdrone til identifikation og eventuel bortsprængning af miner. Hertil kommer materiel, der integreret med SF300 C³-systemer benyttes til analyse og klassifikation af objekter på havbunden.

SF300 minerydnings-system kan opereres på tre forskellige måder: I fredstid ved slæbning af minesonar fra SF300 direkte eller ved anvendelse af to minerydningsfartøjer (MRF) med besætning om bord. Under krigsforhold anvendes MRF uden bemanning og ved fjernbetjening fra SF300. Det første minerydningsmodul er færdigt og forventes efter endt afprøvning klar ved udgangen af 1993.

Moduler til øvrige opgaver

Udviklingen af systemer og moduler til overvågningsopgaver samt til minelægning er afsluttet, således at SF300 enheder i dag er i stand til at gennemføre de to opgaver med stor effektivitet.

I 1989 modtog søværnet en bevilling på 100 mio. kroner til udvikling af et prototype-sæt af våbensystemmoduler til løsning af egentlige kampopgaver. Udviklingen er i gang og valg af systemer er under gennemførelse. Netop nu samler interessen sig om hvilket system, der vælges som luftforsvarssystem til SF300. Systemet vil sammen med 76 mm OTO MELARA kanon, HARPOON anti skibsmisilsystem og TP 613 torpedosystem give SF300 enheden en meget stor kampeffekt.

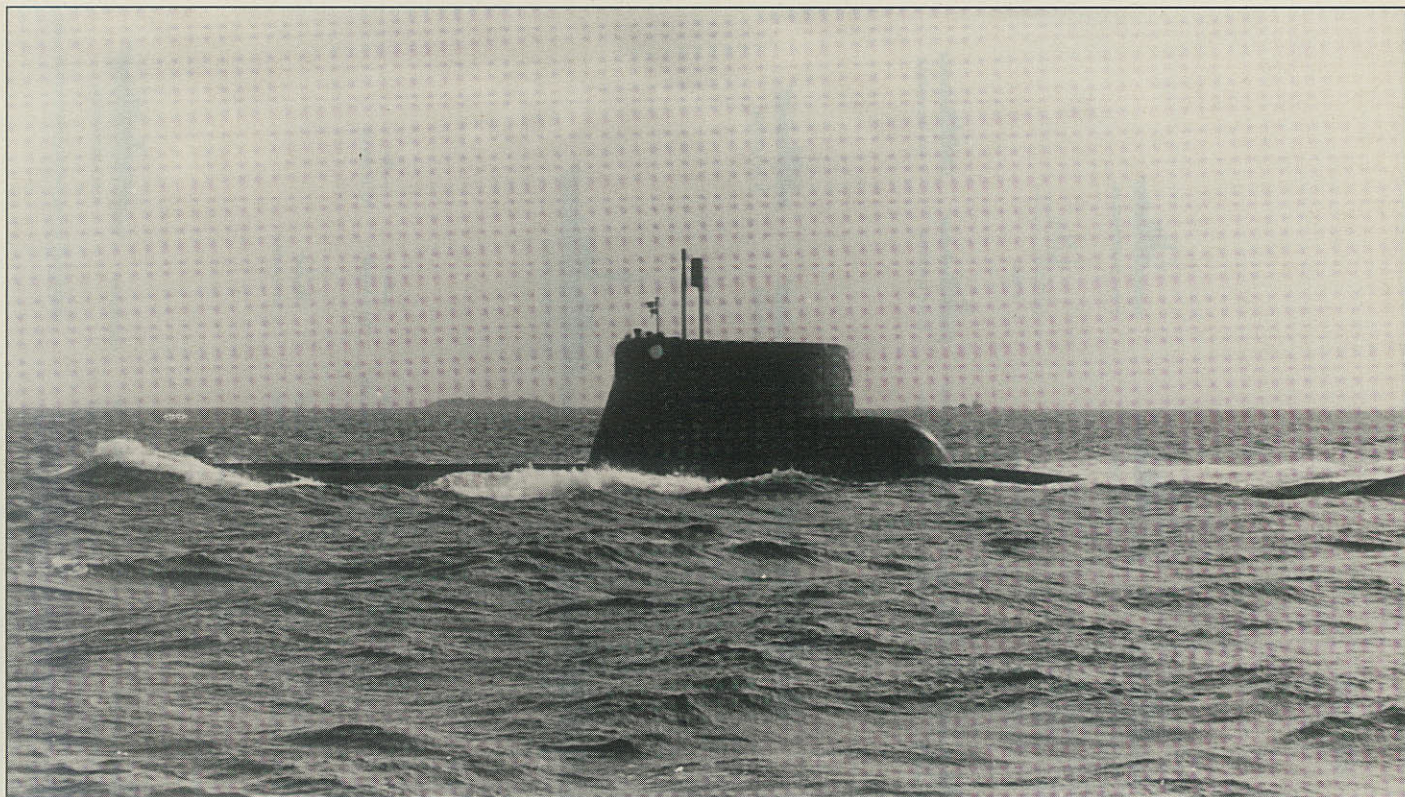
Til SF300 projektet planlægges anskaffet sonarsystemer til antiubådsopgaver. Der er kontraheret om anskaffelse af en skrogmonteret kort-holdssonar af canadisk fabrikat CTECH og en variabel dybdesonar af fransk type THOMPSON SINTRA SALMON. Våbensystemer til antiubådsbekæmpelse anskaffes i slutningen af 1990'erne.

Fra politisk side har der været lagt vægt på, at SF300 også inddrages til løsning af civilorienterede opgaver. Der er således givet bevilling til udvikling af moduler til søopmålingsopgaver i danske farvande. I nær fremtid forventes givet bevilling til moduler til forureningsbekæmpelse samt til oceanografiske undersøgelser m.v.

Inspektions-skibsprojekt 1986

I december 1987 besluttedes iværksættelse af et erstatningsprogram for vore fire inspektionsskibe af HVIDBJØR-NEN-klassen, der siden begyndelsen af 1960'erne uafbrudt havde udført en glimrende tjeneste ved Færøerne og Grønland. Projektet indebar bygning af fire nye skibe med stærkt forbedrede egenskaber i forhold til de gamle inspektionsskibe. Pro-

jektet benævntes Inspektionsskib 86 (IS86).

Ordren for værftleverancen placeredes hos Svendborg Skibsværft A/S og i perioden 1990 til 1992 leveredes den nye THETIS-klasse fra værftet. Udrustningen fandt sted på Orlogsværftet på Holmen, som en af de sidste arbejder, der placeredes ved dette værft inden nedlæggelsen.

I THETIS-klassen er anvendt de samme C³-systemer som i SF300 og en del af våben- og sensorsystemerne er ligeledes standardiseret.

De nye inspektionsskibe har vist sig at være særdeles velegnede til løsning af søværnets opgaver i Nordatlanten. Skibenes størrelse og manøvresystemer har givet meget forbedrede muligheder for anvendelse af søværnets LYNX-helikopter under vejrforhold, hvor de gamle inspektionsskibe måtte afstå fra at indsætte helikopter.

Modernisering af korvetterne

I 1992 modtog søværnet en bevilling på 130 mio. kroner til modernisering af de tre korvetter af NIELS JUEL-klassemens kampinformationssystem CEPLO. Ved årets udgang pla-

ceredes kontrakt hos Terma Elektronik A/S som hovedleverandør til et C³-system svarende til FLYVEFISKEN-klassen. Moderniseringsprojektet vil efter de indledende forberedelser blive påbegyndt i 1995 og forventes at vare ca. 2 år for de tre skibe.

I forbindelse med moderniseringen gennemføres installation af LINK 11 datalink-system. Med dette projekt samt en række ekstra vedligeholdelsesarbejder er det planlagt at bibeholde korvetterne indtil ca. år 2010.

Undervandsbåde

Søværnets undervandsbådsstyrke består af de to NARHVÅLEN-klassen, der leveredes i 1970/71 fra Orlogsværftet. Bådene er bygget på licens fra Tyskland og er af type 205. Bådene vil i perioden 1993 - 95 blive levetidsforlænget og vil i forbindelse hermed bl.a. modtage nyt sonarudstyr samt elektrooptiske master.

De tre norske både af KOBEN-klassen (tysk type 207), som søværnet har overtaget fra den norske marine og som er moderniseret ved et fælles dansk/norsk projekt, er ikke planlagt yderligere moderniseret.

De fem både er planlagt holdt i operativ tilstand indtil efter år 2000, hvor søværnet planlægger iværksat erstatningsbyggeri for de til den tid mere end 30 år gamle enheder.

Reorganisering af søværnets materielkommando

Søværnets Materielkommando (SMK) er under reorganisering, der påregnes iværksat samtidigt med søværnets udflytning fra Holmen. SMK's personelstyrke forudses reduceret til i alt 353 personer.

Fra at være opdelt i en tre-strengt organisation (tre sektorer: projekt/vedligeholdelse/administration) vil organisationen blive to-strengt og opdelt i to divisioner - systemdivisionen og driftsdivisionen. Den førstnævnte division vil i fremtiden få ansvaret for såvel anskaffelse som forbedringer af et materielssystem under hele dets levetid. Driftsdivisionen vil udelukkende blive pålagt rutinemæssige eftersyn samt vedligeholdelse af materielssystemer.

SMK's nye organisation vil træde i kraft fra 1. januar 1994, men allerede fra 1. maj 1993 er der sket ændringer in-

Undervandsbåd af »Tumleren«-klassen, tidligere nosk »Kobben«-klassen, som det danske søværn har overtaget og moderniseret.

den for SMK's ansvarsområde, idet Flådestation København vil blive nedlagt og i stedet opstår Marinestation Holmen, der etableres på Nyholm. Flådestationerne i Korsør og Frederikshavn er under udbygning og bibeholdes som søværnets hovedbaser.

Afslutning

Søværnets Materielkommando gennemfører i disse år 34 større materielprojekter, der hver på sit område vil medføre en højere grad af standardisering end søværnet hidtil har oplevet.

Med indførelsen af Standard Flex 300 og Inspektionsskib 86 vil antallet af skibsklasser i fremtidens søværn blive stærkt reduceret. Samtidig vil der ske en standardisering af våben- og sensorsystemer, der forventes at bidrage til en stærk rationalisering af søværnets driftsomkostninger.

SILHUETTAVLE FLÅDENS SKIBE

EGENTLIGE KRIGSSKIBE

KORVETTER

F 354 NIELS JUEL

P 550 FLVVEFISKEN

F 355 OLFERT FISCHER

P 551 HAJEN

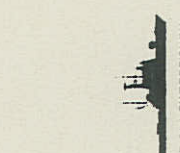
F 356 PETER TORDENSKJOLD

P 553 LAXEN

P 554 MAKRELEN

P 555 STOREN

P 556 SVÆRDFISKEN

P 563

P 549 WILLEMOES

P 548 SUENSON

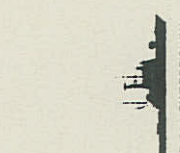
P 560 RAVNEN

P 561 SKADEN

P 547 SEHESTED

P 546,RODSTEEN

P 545 NORBY

P 544 KRIEGER

P 543 HUITFELDT

P 542 HAMMER

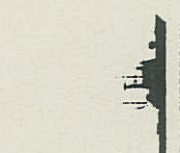
P 559 LOMMEN

P 558 GRINDEN

S 324 SPRINGEREN

S 323 SÆLEN

N 83 SÆLLAND

N 82 MOEN

N 81 EYEN

N 80 FALSTER

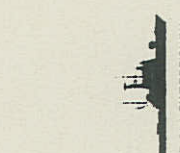
M 576 VILSUND

M 574 GROSUND

MRF-1

MRF-2

F 357 THETIS

F 340 BESKYTTEREN

Y 386 AGDEK

Y 387 AGPA

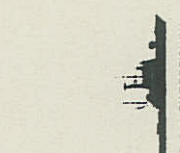
Y 388 TULUGAØ

Y 303 SAMSO

Y 304 THURO

Y 305 VEJJO

Y 306 FAND

Y 307 LÆSO

Y 308 ROMO

Y 343 LINDEN

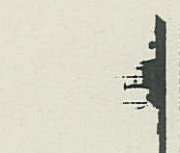
MINEKABELDÅ
MSA 4

SKB 1 SKB 2

SKB 4

SKB 3

TO 9 MININ

TO 10 MINER

F 359 VÆDDEREN

F 360 HVIDBJØRNEN

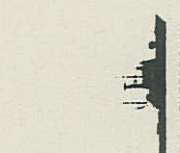
Y 309 ROMO

Y 306 FAND

Y 307 LÆSO

Y 308 ROMO

Y 306 FAND

Y 307 LÆSO

Y 308 ROMO

Y 343 LINDEN

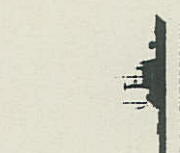
MINEKABELDÅ
MSA 4

SKB 4

SKB 1 SKB 2

SKB 4

TO 9 MININ

TO 10 MINER

F 359 VÆDDEREN

F 360 HVIDBJØRNEN

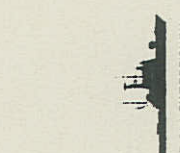
Y 309 ROMO

Y 306 FAND

Y 307 LÆSO

Y 308 ROMO

Y 306 FAND

Y 307 LÆSO

Y 308 ROMO

Y 343 LINDEN

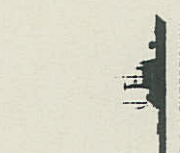
MINEKABELDÅ
MSA 4

SKB 4

SKB 1 SKB 2

SKB 4

TO 9 MININ

TO 10 MINER

F 359 VÆDDEREN

F 360 HVIDBJØRNEN

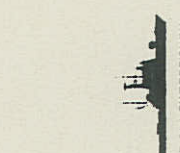
Y 309 ROMO

Y 306 FAND

Y 307 LÆSO

Y 308 ROMO

Y 306 FAND

Y 307 LÆSO

Y 308 ROMO

Y 343 LINDEN

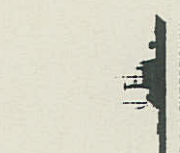
MINEKABELDÅ
MSA 4

SKB 4

SKB 1 SKB 2

SKB 4

TO 9 MININ

TO 10 MINER

F 359 VÆDDEREN

F 360 HVIDBJØRNEN

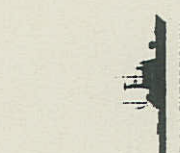
Y 309 ROMO

Y 306 FAND

Y 307 LÆSO

Y 308 ROMO

Y 306 FAND

Y 307 LÆSO

Y 308 ROMO

Y 343 LINDEN

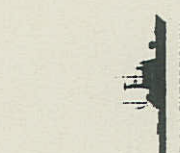
MINEKABELDÅ
MSA 4

SKB 4

SKB 1 SKB 2

SKB 4

TO 9 MININ

TO 10 MINER

F 359 VÆDDEREN

F 360 HVIDBJØRNEN

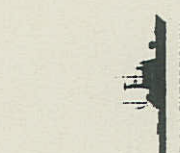
Y 309 ROMO

Y 306 FAND

Y 307 LÆSO

Y 308 ROMO

Y 306 FAND

Y 307 LÆSO

Y 308 ROMO

Y 343 LINDEN

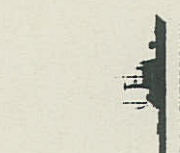
MINEKABELDÅ
MSA 4

SKB 4

SKB 1 SKB 2

SKB 4

TO 9 MININ

TO 10 MINER

F 359 VÆDDEREN

F 360 HVIDBJØRNEN

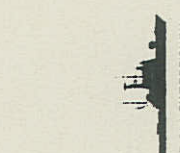
Y 309 ROMO

Y 306 FAND

Y 307 LÆSO

Y 308 ROMO

Y 306 FAND

Y 307 LÆSO

Y 308 ROMO

Y 343 LINDEN

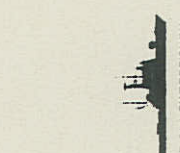
MINEKABELDÅ
MSA 4

SKB 4

SKB 1 SKB 2

SKB 4

TO 9 MININ

TO 10 MINER

F 359 VÆDDEREN

F 360 HVIDBJØRNEN

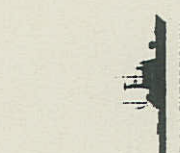
Y 309 ROMO

Y 306 FAND

Y 307 LÆSO

Y 308 ROMO

Y 306 FAND

Y 307 LÆSO

Y 308 ROMO

Y 343 LINDEN

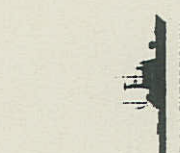
MINEKABELDÅ
MSA 4

SKB 4

SKB 1 SKB 2

SKB 4

TO 9 MININ

TO 10

Æresmedlem Fredrik Taube er død

Tidligere riksordførnde i »Flottans Män«, kommandör Fredrik Taube døde den 16. april, 84 år gammel.

Fredrik Taube var riksordförande fra 1966 til 1979. Takket være et utrætteligt engagement, stor idérigdom og en glad og venlig personlighed blev hans tid i ledelsen af »Flottans Män« særdeles mindeværdig, og omtales ofte som foreningens guldalder.

Taube var en utrættelig forkæmper for det nordiske samarbejde mellem marineforeningerne, hvilket bl.a. manifesterede sig ved hans bestræbelser på at få disse respekteret ved de nordiske soldater- og marineforeningsstævner, hvor regimentsforeningerne ellers er dominerende.

Det var Fredrik Taube, der ved en samtale i den lyse norske sommernat uden for ULVEN-lejren ved Bergen under det nordiske stævne i 1979 inspirerede vor tidligere landsnæstformand Torben Jensen og mig til indførelse af de nordiske orlogsstævner.

For sin indsats for det nordiske samarbejde udnævntes Taube til æresmedlem af Danmarks Marineforening, det var fortjent, og vi vil altid ære hans minde.

Fredrik Taube blev begravet den 13. maj fra Skeppsholmkyrkan i Stockholm, hvor Marineforeningen var repræsenteret ved landsformanden.

V. P. H.

Aalborgs festlige indslag

Aalborg Marineforening stod for et festligt indslag, da SMK på Holmen tog afsked med kontreadmiral Søren Torp Petersen og kommandør Per Eskildsen, der fremtidig er henholdsvis farvandsdirektør og leder af Søfarts- og Marinemuseet i Aalborg.

Midt under receptionen banede en styrke på otte mand fra Aalborg-afdelingen sig vej gennem receptionsgæsterne, salutede med medbragt kanon, hejste til triller fra bådmandspiben det medbragte flag på den medbragte flagmast og sang første vers af Kong Christian. Og hvad mere var. Gutterne fik receptionsgæsterne til at synge med.

Så holdt formanden Ralf Kurth Jensen en tale og overrakte Torp Petersen og Eskild-

sen hver en middagskanon.

Jeg skal love for, at Marineforeningen fik markeret sig, sagde landsformand V. P. Heise, der var blandt gæsterne. Jeg var stolt på foreningens

vegne. Det var virkelig flot, det Aalborg-afdelingen her præsterede. Det var i sandhed med til at synliggøre Marineforeningen på en herlig måde.

To dage senere drog styrken

Ralf Kurth Jensen overrækker gaver til Søren Torp Petersen og Per Eskildsen.

fra Aalborg til Flådestation Frederikshavn, hvor chefen, kommandør Fink Jensen, der nu skal være chef for Marinestation Holmen, fik samme festlige afskedssalut.

– Det er blevet en tradition, at vi ved markante begivenheder, det kan blandt andet være fødselsdage eller jubilæer, stiller med kanon og flag og sang, siger Ralf Kurth Jensen. Det vækker naturligvis en vis opmærksomhed, samtidig med at det glæder gæsterne og ikke mindst begivenhedernes midtpunkt.

sam–

Video af sendemandsmødet og kammeratskabsaftenen

Alt hvad der skete i forbindelse med sendemandsmødet og kammeratskabsaftenen i Nyborg blev optaget på video. Der er optagelser til ialt fire timers fremvisning, men båndet er klippet ned, så fremvisningen varer en time og et kvarter.

Dette bånd kan købes og koster 160,00 kroner. Bestilling skal sammen med beløbet sendes til Nyborg afdelingens kasserer:

Jørgen Rasmussen
Nymarksvej 31, 5800 Nyborg
Telefon 65 31 21 46.

Bestilling skal afgives inden 1. juli. Båndet vil herefter blive mangfoldiggjort og sendt.

Skulle nogle ønske samtlige fire timers optagelse kan det også lade sig gøre, men i så fald bliver prisen noget højere.

Næste nummer

Næste nummer af UNDER DANNEBROG udkommer 1. august.

Stof og billeder til bladet skal være redaktionen i hænde senest 1. juli, og som sædvanlig sendes til:

UNDER DANNEBROG
Redaktør
Eivind Samuelsen
Postboks 39
Hasselvej 11
9260 Gistrup

Riddere af »Søhesten« til et årligt kammeratskabstræf

Næste træf vil blive holdt i København i begyndelsen af september

Ministrygerbesætningen fra den »gamle krikke Søhesten«, årgang 1953/54 har endnu en gang været samlet til det årlige træf. Denne gang i Rønde. Vi var godt 30. Besætningen i 1953/54 var 49 mand.

Det er til dato lykkedes mig at finde cirka 40 – og 3 måske 4 er, hvad jeg har fået oplyst, døde – så i realiteten mangler der kun 4 - 5 mand, og heraf har jeg oplysninger, der muligvis kan føres til, at jeg finder 2 - 3 mere.

Træffet strakte sig, som sædvanlig, over en weekend – fra fredag aften til søndag eftermiddag. Vi var indkvarteret på Vandrerhjemmet »Kalø« i Rønde, hvor den nye vært Kurt Jensen havde gjort alt, hvad der var muligt – kost- og logimæssigt – for, at vi skulle befinde os godt. Og det blev en ny – træffer.

Dagene gik med socialt samvær og udflugter, borgmestervelkomst og aftenfest – med alt, hvad dertil hører:

En fortrinlig middag og afsluttende parløb (dans) til hen på de små timer.

Ekstra festligt

Første weekend i september i år er fastlagt til et nyt træf, og det bliver i København. Søhestens 3. kommanderende, orlogskaptajn Tage Jensen, formand på Den selvejende institution »Bombebøssen«, samt tre basser – alle med fruer, tilrettelægger et stort program. Samtidig markerer vi, at det bliver ekstra festligt, 40 året for vores indkaldelse til »Den Kongelige Marine«. Træffet bliver i øvrigt fremover første weekend i september – fremfor om foråret.

I dag er vi spredt rundt om – og en del er på Bornholm, hvor Søhesten var patruljefartøj for fjenden mod øst – dengang – samt assistance-fartøj for nødstedte laksefiskere.

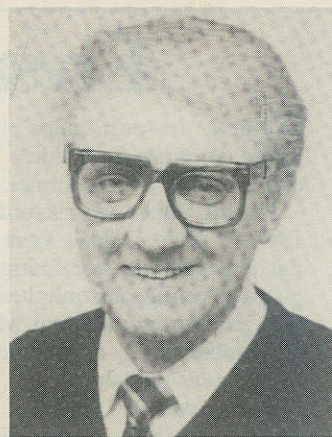
Måske finder træffet 1994 sted på Bornholm.

Orlogskaptajn Tage Jensen, der styrer »Bombebøssen«, en institution for hjemvendte, befarne ældre sømænd, der her tilbringer deres sidste år, var i øvrigt den, der i 1970'erne sejlede materialer fra København til fregatten Jylland – da han var chef på enten Rimfaxe eller Skinfaxe, der er adopteret af Ebeltøft, hvis marineforening, vi gamle basser også har besøgt og fået en meget fin modtagelse hos.

Søhestens chef, pensioneret orlogskaptajn Asger Villesen bor i dag i Århus, og er også med til træffet ind i mellem. Han siger altid, og det samme gør Tage Jensen, at denne stambesætning (os) var den bedste, han har sejlet med i sin tid i flåden.

En lille bøn

Sluttelig har jeg en lille bøn. Skulle der være nogen læsere af UNDER DANNEBROG, der kender til besætning eller andet om Søhesten, Søløven,

S.E. Rønde Olsen, initiativtager til den årlige samling af »Riddere af Søhesten«.

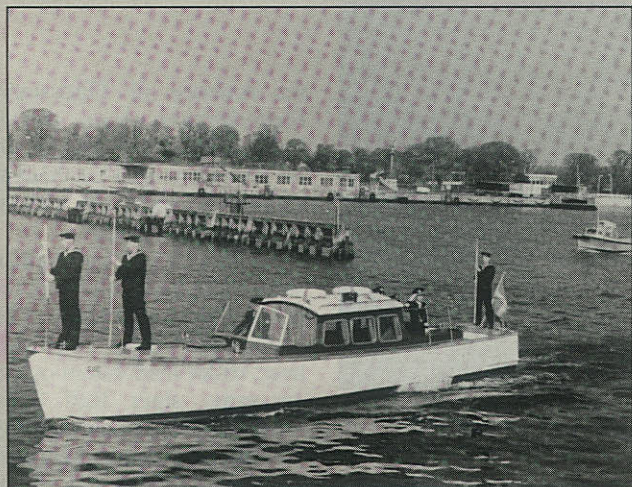
Søridderen og Søhunden – skibe, der alle er væk, er jeg meget interesseret?

Jeg forsøger at samle diverse materialer om disse skibe, og har allerede mange spændende ting på bedding – for at blive i det maritime.

Jeg forbliver og kan nævne, at jeg siden, jeg begyndte at finde de gamle fra dengang midt i 1980'erne, er jeg udnævnt til evighedsformand for den kontingentfrie forening »Søhestens Venner« – en titel jeg værner om med ære og gode minder.

S. E. Rønde Olesen
Hovedgaden 48
8410 Rønde

SORGENS DAG

Kommandør Volke i chalup på sidste tur gennem flådens leje.

Mandag den 30. april 1993 var en sorgens dag. Denne dag blev Flådestation København (FLS-KBH) nedlagt efter i 300 år at have tjent den danske flåde.

Dagen blev markeret ved, at FLS-KBH's flag kl. 0800 blev hejst på flagmasten ved idrætsanlægget, Søværnets Tambourkorps spillede og marcherede fra Værftbrovagtten til Nyholms Hovedvagt. Chefen for FLS-KBH kommandør F. Volke holdt pressekonference, hvorefter han gik om bord i chaluppen, der med 11 skuds salut fra Sixtus Batteriet sejlede den sidste tur gennem flådens leje. Derefter parole i gymnastiksalen og efterfølgende nedhaling af flaget og reception i det store marketenteri.

På samme tid som salutten lød blev fregatten Peder Skram forhalet gennem Elefantløbet til B&W hvor den placeres indtil videre.

Stemningen var hele dagen nedtrykt hos alle og nogle tårer blev fældet.

Hermed er en epoke slut. Det er ikke til at forstå.

Gerhard Nørgaard

Vedels mindeplade afsløres af Dronning Ingrid

Afsløringen af mindepladen med inskription og relief af viceadmiral Vedel vil blive foretaget af Dronning Ingrid. Mindepladen er i grønlandsk marmor og relieffet i bronze og placeres på Orlogsmuseet i København. Afsløringen sker den 29. august kl. 16.30 for en indbudt kreds.

Det var Marineforeningen, der tog initiativet til på denne måde at hædre flådechefen for hans historiske beslutning og ordre til at sænke flåden den 29. august 1943. På sendemandsmødet oplyste landsnæstformand Kurt Flatau, at det var lykkedes for Vedel-komiteen at indsamle den nødvendige kapital til udførelsen af mindesmærket.

På Frederikssund-afdelingens 75 års dag fik formanden Arne Pedersen tildelt hæderstegnet. Det blev overrakt ham af distriktsrepræsentant Ib Hultén, der her har slået »fuld kraft frem« på maskin-telegraf.

HØRSHOLM-RUNGSTED

Der var mødt 52 medlemmer til generalforsamlingen, der med Palle Borgfjord som dirigent fik et glimrende forløb, skriver den nyvalgte Jørgen Sterup. Kassereren Palle Pedersen blev genvalgt og til bestyrelsen nyvalgte Henrik Olsen og Jørgen Sterup.

Formanden Ib Kjær Hansen takkede de afgåede bestyrelsesmedlemmer Svend Aage Frandsen og John Larsen, der begge ønskede at trække sig, for vel udført arbejde i deres tid i bestyrelsen. – Derefter nød man de gule ærter.

Bankospillet den 24. marts havde omkring 50 deltagere, og de fordelte gevinsterne nogenlunde ligeligt. Dog havde »Rysler« og hans venner tilsyneladende indgået en alliance med Fru Fortuna efter deres gevinstbunke at dømme.

Det var en hyggelig aften.

Fisketuren den 27. marts havde samlet 20 deltagere, der med en lidt forsinket skipper ved roret satte kurs mod Hven. Det blev til enkelte brugbare torsk ud over en pæn sildefangst. Efter hjemkomsten blev præmierne – påskebryg sponseret af Wiibroe – tildelt vinderne og en vellykket dag sluttede med dampende gule ærter.

En lækker gryderet fremstillet af Dan og Ib blev nydt på ulkeaften den 7. april,

hvor 30 deltagere havde en hyggelig aften.

Og så gør man klar til jubilæums-reception i marine-stuen i anledning af afdelingens 50 års jubilæum. Det sker den 3. juli fra kl. 10.00 - 15.00.

FREDERIKSVÆRK

Der var mødt 16 medlemmer til generalforsamlingen, der blev ledet af Leif Boss, fortæller formanden Erik Brandt, der udtalte smukke mindeord om afdøde Otto Houmand Larsen.

Oplysningerne om, at forsvaret er i færd med at undersøge konsekvenserne af at nedlægge Auderødlejren som uddannelsessted, blev drøftet. Der var enighed om, at der fra Marineforeningens side bør arbejdes på, at Auderødlejren fortsætter enten som en militær institution eller muligvis som integreret civil/militær uddannelsessted med kostskole-/kollegie-lignende tilbud til eleverne, gerne baseret på videreførelse af de civile uddannelser, der har været indbygget i konstabel-uddannelsen.

Frøde Behrndtz, medlem og borgmester, håbede at alle gode kræfter vil medvirke til lejrens bevarelse.

Og så ser man frem til årets store begivenhed, fregatskydningen i august, slutter Erik Brandt sin rapport.

HELSENGØR

Generalforsamlingen indledes med, at de fremmødte mindedes Svend Aage Dyrbye, Børge Jørgensen og Niels Juul Christensen, fortæller sekretær Anders Kristiansen, der desuden oplyser, at bestyrelsen efter generalforsamlingen har konstitueret sig som følger:

Formand John Bøttcher, næstformand Søren Kristiansen, kasserer Henning Hvidberg og sekretær Karl Anders Kristiansen. Øvrige bestyrelsesmedlemmer er Lars Vahl, Finn Nielsen og Kurt Poulsen.

Der har i årets løb været holdt to ulkeaftener med stopfuldt hus, god mad, herlig stemning og optagelse af nye medlemmer.

Og så har man kippet – og kipper – med flaget for: Jørgen Erenbjerg, 65 år den 4. februar - Karl Anders Kristiansen, 50 år den 11. februar - Ove Ernst Larsen, 60 år den 13. februar - Eyvin Olsen, 60 år den 13. april - Erling Johansen, 50 år den 4. juni - E.A. Pedersen, 85 år den 3. juli - Erik Christiansen, 50 år den 20. juli - Bertel O. Petersen, 50 år den 18. september - Jørgen Borrit, 75 år den 2. oktober og Jørgen Andersen, 60 år den 4. november.

HUNDESTED

Det seneste nummer af afdelingsbladet »Travaljen« er et

jubilæumsnummer. Afdelingen fylder i år 75, og bladet bringer i den anledning en kortfattet, men interessant gennemgang af afdelingens historie. Hundested er med sine 360 medlemmer en af landets største.

På generalforsamlingen takkede formanden Ole Aunfeldt i sin beretning Tuborg-Fonden for en gave på 10.000 kroner til reparation af travaljerne. Han fortalte videre, at afdelingen er blevet tilbudt køb af ejendommen, hvori marine-stuen findes. Købesummen er 2 mill. kroner, og bestyrelsen vil nu finde ud af de økonomiske konsekvenser af et sådant køb, inden man går videre i sagen.

Til ny kasserer valgtes Kjeld Jensen.

Jubilæumsfesten blev holdt den 16. april, så her på redaktionen venter vi i spænding på en beretning med billeder fra festlighederne.

DISTRIKT III VESTSJÆLLAND

Maskinmester Niels O. Nielsen
Vænget 5
4490 Jerslev
Tlf. 53 49 53 26

DISTRIKTSMØDE

Distriktsmødet i Korsør samlede 18 deltagere, hvor man udover sendemandsmødets dagsorden af distriktsrepræsentanten blev orienteret om landsbestyrelsens temamøder om medlemshvervelse og synliggørelse af Marineforeningen.

Afdelingerne er utilfredse med det nuværende medlemskort. Man ønsker et girokort, der samtidig fungerer som medlemskort, og man ønsker at indkomne forslag til sendemandsmødet bliver udsendt så tidligt, at afdelingerne kan få dem behandlet på generalforsamlingerne.

Slagelse-afdelingens formand Werner Jensen blev valgt til suppleant for distriktsrepræsentanten.

NYKØBING SJÆLLAND

Den årligt afflugt gik til Ebeltoft med »Fregatten Jylland«, som hovedattraktion og efterfølgende frokost i Ebeltoft Marinestue, fortæller Finn Arneskov. Det var noget af et tilløbsstykke, idet ikke mindre end 70 forventningsfulde sjællændere krydsede Kattegat og fik en uforglemmelig dag ud af det.

Der kippes med flaget for Kaj Poulsen, 60 år den 7. maj - Ole Christiansen, 50 år den 12. maj - Sigge 70 år den 18. juli - Steen Friis, 50 år den 19. juli - Vagn Langholz, 70 år den 25. juli - Poul Dam, 70 år den 26. juli - Finn Viggo, 50 år den 6. august - Jørgen Abelstedt, 70 år den 17. august - Pauli Jensen, 60 år den 22. august - Erik Voss, 50 år den 31. august og Kaj Larsen, 60 år den 21. september.

Og så beder Finn Arneskov medlemmerne om at sætte et kryds i kalenderen den 4. september, for da afvikles nemlig fregatskydningen.

KALUNDBORG

Bestyrelsen har efter generalforsamlingen konstitueret sig med Werner Petersen som formand, Mogens Rørup som næstformand og kasserer, Niels Otto Nielsen som sekretær og med Max Rasmussen, Knud Jæger, Henning Larsen og Vagn Bindslev som bestyrelsesmedlemmer, skriver Niels Otto Nielsen.

Han beretter endvidere om 12 gutters herlige sejltur med marinehjemmeværnsskutteren »Dubhe« til Ballen på Samsø, hvor den medbragte mad blev nydt i samvær med kammerater fra Samsø Marineforening. Det var en herlig tur, og der er stor stemning for at den gentages på et senere tidspunkt.

Afdelingen var repræsenteret ved indvielsen af Kalundborg Sejlklubs nye lokaler og overrakte her et våbenskjold.

Når disse linier læses har fregatskydningen været afviklet og det er planen inden sommerferien at foretage en tur til Planetariet og videre til middag på Bromølle.

KORSØR

Der blev skudt til Muggen den 29. januar, fortæller Korsørformanden, Vilhelm Bøge, og

tilføjer beskedent, at det var ham der vandt. I forbindelse med skydningen, der foregik i marinestuen, var der torske-spising i Flådestation Korsørs kantine.

Det var også her man samledes lørdag den 23. februar til generalforsamlingen allerede kl. 09.00, indledende med morgen-ta-selv-bord.

Her blev der uddelt 50 og 25 års tegn til ti medlemmer, og Erik Andersen blev udnævnt til æresmedlem. Det var blandt andet takket være hans energiske indsats, at afdelingen i 1966 blev vækket til live efter at have været stille i bero i seks år.

Generalforsamlingen blev ledet af Frederik Pedersen. Formanden indledte sin beretning med at udtale smukke mindeord om afdøde medlemmer: Erik Andersen, Chr. Friis Madsen, Georg Jørgen Pedersen, Jens Antonsen og Jørgen Vilhelmsen samt distriktsrepræsentant Bjarne Elken.

Der skete et enkelt nyvalg til bestyrelsen. Kent Paulsen ønskede ikke genvalg, og i hans sted valgtes Jess Roed Haupt. Efter generalforsamlingens afslutning blev der serveret bixsemad med spejlæg.

Endelig har afdelingen haft besøg af flyveleder Tom Sørensen, der holdt et spændende foredrag om sin tjeneste i marinen under 2. verdenskrig og en sejlads med sejl-skib rundt Cap Horn.-

HOLBÆK

Kammeratskabsaftenen den 19. april indledtes med skafning. hvorefter man begav sig til Hjemmeværnets biograf. Her viste Jørgen Laurs Petersen en meget interessant film fra Grønnedal og Ivigtut, hvor han har gjort tjeneste. Der var 22 deltagere.

Derimod kniber det noget med tilslutningen til de månedlige kammeratskabsaftener, der afvikles den første torsdag i hver måned, slutter Ernst Jensen sin rapport.

SLAGELSE

Den bedste generalforsamling i mands minde. Sådan karakteriserer »Mastekranen« fremragende redaktør M. Juul Jørgensen afdelingens generalforsamling. Man kalder den

ganske vist for admiralforsamling, men det rækker ikke ved den kendsgerning, at det var en god generalforsamling. Den blev styret med fast hånd af Paul Islev og var overstået på under en time, hvilket skabte uro i kabyssens planlægning.

Kassereren Tom Benzon Madsens regnskab viser et overskud på 16.822 kroner, og valgene gik smertefrit. Bestyrelsen har følgende sammensætning: Formand Werner Jensen, næstformand Hans Olsen, kasserer Tom Benzon Madsen, sekretær og banjemeester Ove Andersen. De øvrige bestyrelsesmedlemmer er Paul Islev, Anders Lauersen og Max Green Larsen.

DISTRIKT IV SYDSJÆLLAND

Tekn.chef Henrik M. Christensen
Grønsundvej 17
4780 Stege, Møn
Tlf. 55 81 10 88

KØGE

Den 2. marts 1993 afviklede Køge Marineforening sin ordinære generalforsamling. Ikke mindre end næsten 50 af afdelingens medlemmer havde tilmeldt sig, og det synes vi er meget flot, skriver Jack Moblak.

Mange foreningsmedlemmer betragter generalforsamlinger som kedelige, men det er absolut ikke tilfældet i Køge Marineforening. Naturligvis skal formaliteterne overholdes, men samtidig er der en ganske god lejlighed til at møde kammerater og venner, og det er nok en af grunnerne til, at Køge Marineforening altid kan mønstre et stort antal medlemmer til generalforsamlingen.

I forbindelse med generalforsamlingen blev vor afdelings nestor Holger Rasmussen, der netop har kunnet fejre sin 90 års fødselsdag og sit 50 års jubilæum i Køge Marineforening, udnævnt til æresmedlem. Det samme gjorde Erik Franch, som mange kender, især for hans store arbejde og indsats som distriktsrepræsentant i distrikt IV. At udnævnelserne var velfortjente bekræftedes tydeligt af det bifald, der efterfølgende lød til vore to kammerater.

Der var mødt 29 medlemmer til generalforsamlingen, fremgår det af beretningen i afdelingsbladet. Kassereren Bent Rasmussen samt Erik Hansen og Ib Kjærgaard, blev genvalgt til bestyrelsen. Kaj Calum blev ny revisor i stedet for Kjeld Petersen, der ønskede at fratæde.

Den 26. juni lukker marine-stuen kl. 15.00 og holder sommerpause indtil den 7. august.

Videre meddeles det at skovturen i år finder sted den 12. juni og går til Klintholm Søbad.

DISTRIKT VI LOLLAND-FALSTER

Skolekonsulent Tommy Larsen
Ringvejen 36
4900 Nakskov
Tlf. 59 92 28 15

NAKSKOV

Med det 183. skud erobrede Palle Bjørn Rasmussen titlen som afdelingens 41. fregatkaptajn. Som deltager i skydningen glædede man sig over at se marinekammerater fra venskabsforeningen på Fehmarn, medens man i år savnede deltagelse fra Falster.

Efter skydningen mødtes man om de dampende gryder i marinestuerne. Det blev sent, inden den nye fregatkaptajn kunne gå til køjs med sin nye værdighed.

Siden sidst har man i afdelingen glædet sig over flere andre besøgende: John Oldvej fra landsledelsen, formanden for Bangsbomuseet i Frederikshavn samt kammerater fra Vordingborg-afdelingen, der - efter en sejltur på Vestlollands dejligste fjord - nød en lørdag eftermiddag sammen med de glade Nakskov-gaster.

Til gengæld for en artikel i den lokale sparekasses garantblad om etatsråd H.N. Andersen - stifter af blandt andet ØK m.v., har pengeinstituttet gjort det igen: Ved en pæn donation har man muliggjort erhvervelsen af en helmodel af en to-mastet topsejlskonner, et dejligt skibsportræt af en barkentine samt en pæn samling af koadmiral Fritz Kjølens bøger - alle med dedikation til søminimesteren og Grønlandsfareren - navnkundige orlogskaptajn Janus Sørensen. Et komplet sæt lærebøger - fra slutningen af

Inden Odense-afdelingens formand trak sig til delte han 40 års tegnet til Erik Rolander og 25 års tegnet til Freddie Klavsen og Albert Christensen.

1800-tallet – i den svære navigation er ligeledes modtaget som gave.

Den sidste aften i marts samledes man i Nykøbing F.-afdelingens hyggelige orlogsstue. Som gave medbragte Nakskov-formanden et indrammet stålstik fra indvielsen af Frederik VIII's bro mellem Lolland og den smilende by ved Guldborgsund. Distriktsmødet forløb under de vante former.

Arbejdet med Projekt Det blå Pakhus forløber planmæssigt. Der er ved at være indsamlet midler til restaurering af den ene af forhusets tre etager – hver på ca. 150 m².

Bortset fra juli og august er der fortsat åbent i marinestuerne hver lørdag fra kl. 11.30 og hver tirsdag aften fra kl. 19.00.

DISTRIKT VII FYN

Maskinmester Børge Ferning
Kogsbøllevvej 50
5800 Nyborg
Tlf. 65 31 63 95

ODENSE

Odense-afdelingen mistede for nyligt et af sine ældste medlemmer, maskinmester Kaj Christiansen, som på generalforsamlingen i 1991 blev tildelt Marineforeningens 60 års tegn.

16. april havde Odense rutebesøg af fire norske enheder. Norske NATO-enheder er sjældne her i byen, så vi var spændt på besøget. En kommunikationsbrist gjorde desværre, at skibene kom flere timer for tidligt – men Odense-afdelingen mødte til aftalt tid med flaget og mange medlemmer – som sædvanligt.

Man blev budt ombord til en forfriskning og fik fartøjerne forevist. Lørdag var der åbent hus, og 14 gaster benyttede lejligheden til et besøg i Marinehuset. Dette vakte stor beundring blandt nordmændene – nogle påstod at noget sådant havde man ikke hjemme.

FÅBORG

Der var mødt 15 mand til generalforsamlingen, der på bedste måde blev ledet af advokat A. Laursen, beretter formanden W. Rohde. Alle valg var genvalg.

Det blev besluttet at deltage med formand og kasserer i sendemandsmødet – og det har de så gjort – hvis alt er gået efter planen – samt at indkøbe en plaquette til adoptionsskibet »Hajen«. Den vil blive overrakt ved »Hajen«s næste besøg, formentlig i august.

Damerne deltog i det efterfølgende bankospil om præmier som medlemmer og byens handlende havde skænket, og spillet gav et pænt overskud. Hyggeaftenen sluttede med ostebord.

ASSENS

Der var 45 deltagere – alt hvad marinestuen kan rumme

Odense-afdelingens nye bestyrelse. Øverst fra venstre Ole Bøwig, Aage Andersen, Tommy Jensen og kasserer Hans K. Hansen. Forrest fra venstre sekretær Poul Weitze Rasmussen, formand Bent Hjare Hansen og næstformand Mogens Jørgensen.

– til afdelingens dameaften 26. marts, fortæller næstformanden Ole Alexandersen. Festen forløb som sædvanlig fantastisk godt. Formanden Ole Julsrud havde fremskaffet forskellige gode ting, blandt andet duftvand til såvel damer som herrer, der blev bortauktioneret. Kabyssen overgik som altid sig selv. Det blev en dejlig fest, som for nogles vedkommende varede til den lyse morgen.

Juni, juli og august er stuen normalt lukket, men lejlighedsvis vil den være åbnet. Hvis flagene er hængt ud er du velkommen til at kigge ind.

Ole Alexandersen fortæller videre, at afdelingen har modtaget en fin grill af Kaj Poulsen, og at det altid glæder gutterne i Assens at se gæster fra andre afdelinger, så når i kommer forbi, så kig indenfor.

Adoptionsskibet »Willemoes« kommer på besøg 1. - 17. juli, og der er ved at blive udarbejdet et program, som bliver tilsendt medlemmerne, og der vil som sædvanligt blive lejlighed til for en del af medlemmerne at komme ud at sejle med skibet.

SVENDBORG

I sidste nummer af Under Dannebrog ser jeg til min forundring, at jeg har fået navneforandring til Carl Svej, og vores nye formand til Kurt Thaysen. Jeg fandt gennemslaget af min sidst indsendte rapport frem, for at se om jeg havde lavet en trykfejl, men nej, der står Carl Slej og Kurt Kaysen, så der må have været en sætternisse på spil et andet sted, skriver Carl Slej.

Vi har haft flådebesøg af fire hollandske ministrygere, som anløb Svendborg 16. april. Ved ankomsten var Marineforeningen repræsenteret ved Knud Møller og Bjarne M. Hansen.

Om aftenen var der cocktailparty ombord på HNLMS »Ommen« for indbudte gæster.

Lørdag formiddag var der modtagelse på rådhuset med efterfølgende frokost i kantine for besætningsmedlemmer. Om eftermiddagen holdt man åbent hus på de fire skibe for interesserede, som gerne ville se hvoreledes en ministryger ser ud indvendig.

Søndag formiddag var der arrangeret fodboldkamp for besætningen og et hold fra Stjernen, hvor hollænderne efter en god kamp slog Stjernen med 6 - 4. Efter kampen var der kolde øller og præmier til alle spillerne. Marineforeningen var derefter vært for hollænderne i Færggården, hvor de fik serveret en øl.

Så skal jeg bede medlemmerne, som er interesseret i at deltage i jubilæumstævnet på Holmen den 29. august 1993, om at rette henvendelse til et af følgende bestyrelsesmedlemmer senest den 1. august: Kurt Kaysen (62 22 62 47), Carl Slej (62 26 30 90), Frede

*Fra Aabenraa's
jubilæumsreception. Fra venstre
Günther Meng, Claus Dittmann,
distriktsrepræsentant
John Oldvej, landsformand
V.P. Heise, distriktsuppleant
Knud Andreasen, H. P.
Rasmussen, Georg Nicolaisen og
formand Peter Schultz.*

Rasmussen (62 26 16 83), Flemming Rasmussen (62 22 62 47), Bjarne M. Hansen (62 21 73 94), Bjarne Jensen (62 25 17 94) eller Poul Nielsen (62 21 73 51). Der vil eventuelt blive arrangeret grupperrejse til København. Husk også tilmelding til fregatskydningen 31. juli. Sidste frist er den 1. juli, da vi skal have lavet skydelister.

Så har vi en forsinket fødselsdagshilsen til Kaj V. Hybel, som fyldte 90 år den 1. maj, og Gunnar Hansen, som runder 70 år den 26. juli. Hjertelig til lykke til dem begge.

DISTRIKT VIII SYDØSTJYLLAND

Vicetoldinspektør John Oldvej
Christiansfeldvej 22
6100 Haderslev
Tlf. 74 52 10 05

Pedersen, Ditlev Wilger og Bent Ø. Nielsen alle 25 år.

Der har været pæn tilgang af nye medlemmer. Men vi kan blive endnu større. Vore gamle medlemmer må da kende nogle, som har været i søværnet. Få fat i dem, så vor forening kan blive endnu større.

Vi mødes på Bykroen hver lørdag formiddag fra kl. 11.00 - 12.00 til en hyggelig snak, slutter Knud Skaft.

AABENRAA

Det har været en hektisk men dejlig tid, fortæller Günther Meng, og beretter om de festlige dage, da afdelingen markerede sit 50 års jubilæum.

De blev indledt den 1. marts med en reception med mange gratulanter, dejlige gaver og pæne ord, og fortsatte fredag den 5. marts, da landsformand V.P. Heise, distriktsrepræsentant John Oldvej og suppleanten Knud Andreasen besøgte marinestuen, som de udtalte deres store begejstring for.

Derefter gik turen til festen i sejlkлубben. Formanden Peter Schultz bød velkommen og fortalte om afdelingen, hvis fortid ikke altid havde været lige lyserød. Landsformand V.P. Heise gratulerede i en smuk tale, og det samme gjorde John Oldvej, der havde lovet sin kone ikke at gøre talen for lang. Endelig tolkede H.P. – dette blads redaktion formo-

der det er H.P. Asmussen, der er tale om – i en smuk tale kvindernes pris.

Endelig var der 25. marts »dameaften« med lækker menu, hvor 14 nye medlemmer blev optaget.

DISTRIKT X MIDTJYLLAND

Jørgen Chr. Rasmussen
Jylland Allé 88
8270 Højbjerg
Tlf. 86 14 09 10

udgifterne til jubilæet omtalt i forrige nummer var 49.000 kroner. I rapporten stod der 4.900.

Efter generalforsamlingen har bestyrelsen konstitueret sig som følger: Formand Vagn Christensen, næstformand Børge Hansen, kasserer Henning Jensen, sekretær G.C. Smidt og effektmænd Hans Søndergaard.

Fregatskydningen afvikles lørdag den 19. juni kl. 15.00 i Danerlyng, hvortil damerne kan møde op med madkurve efter skydningen.

Der kippes med flaget for N.P. Nielsen, der den 16. juni runder de 75 år.

I år skal følgende fire have tildelt 40 års tegnet: Kaj O. Jacobsen, Svend Mortensen, Anker Nielsen og Erik Overgaard.

ÅRHUS

Torsdag den 18. marts havde afdelingen besøg af vicepolitikommissær Ivan Kristiansen fra færdselspolitiet i Århus, fortæller Ole Vestergaard.

Det var en vellykket aften hvori medlemmer og deres familie deltog, og hvor Ivan Kristiansen holdt foredrag om dagligdagens færdselsproblemer, som vi jo nok kan trænge til at få opfrisket.

Efter foredraget var der mulighed for at stille spørgsmål, og spørgelysten var stor.

Den traditionelle tor-skespisning fandt også i år sted hos vort gode medlem

KOLDING

Efter en god generalforsamling med gule ærter og 46 fremmødte er afdelingen på banen igen med en ny sømand, Penti Jakald i bestyrelsen, skriver Knud Skaft.

Han fortæller videre, at afdelingen har været på en oplevelsesrig tur til SOK i Århus. Efter besøget var der kammeratligt samvær i Århus Marineforening, hvor der blev serveret smørrebrød. En stor tak for det.

Skyttelavet har fået en nyt gevær takket været jubilæumsfonden ved Ole Kærsgaard Nielsen og et af vore medlemmer Per Sørensen. Resten af pengene var samlet ind under generalforsamlingen. Jeg vil som formand sige mange tak, tilføjer Knud Skaft.

Følgende har jubilæum i år: Carlo Larsen, 60 år - Erik O. Hansen, Børge Hansmann, Hans Jørgen Nielsen, Vagn O.

EBELTOFT

»Kabysrygtet« – afdelingens righoldige medlemsblad – fortæller blandt meget andet, at man modtager en lind strøm af gaver til afdelingens store flotte marinestue. Blandt andet har skibsreder Per Henriksen skænket en hel del effekter, hvoraf to meget fine billeder. Jørgen Juul Rasmussen og Leif Bagh har betænkt marinestuens bibliotek med maritime bøger og skrifter, og af orlogskaptajn Henning Olsen har man modtaget en model af Mastekranen. Fra Søværnets Minørtjeneste har Ebeltoft endvidere modtaget en såkaldt handspade med messinghoved, som har været anvendt til flytning af miner i den nu hedengangne torpedobåd »Ørnen«.

VIBORG

Vagn Christensen meddeler på givne foranledning, at

Fra distriktsmødet i Nibe. Fra venstre næsepartiet af formand Finn Knudsen, distriktsrepræsentant Carl Frede Haugaard, formand Svend Præstegaard-Pedersen, Hirtshals, UDs redaktør Eivind Samuelsen. På den anden side af bordet Knud E. Quick, Frederikshavn, og Bent Simonsen, Hjørring.

Knud Bruner på Restaurant Kohalen.

Før arrangementet den 22. april var der nervøsitæt for, at der ikke kunne skaffes torsk på grund af fiskerikonflikten, men som alle ved, var det til denne dato igen muligt at få frisk fisk og vort medlems søn, kok Max Bruner, kunne da også servere nogle dejlige torsk, som blev sat til livs med velbehag samt det tilbehør, der skal til såvel vådt som tørt.

DISTRIKT XI NORDVESTJYLLAND

Jørgen Andersen
Nørregade 5
6950 Ringkøbing
Tlf. 97 32 26 77

HANSTHOLM- THISTED

Der var genvalg over hele linien, da afdelingen holdt sin generalforsamling i marine-stuen på Restaurant Pynnten, fortæller Svend Knudsen. Regnskabet viser et overskud på 5.500 kroner. Både regnskab og formandsberetningen blev enstemmigt godkendt.

Da den alvorlige del af festen var overstået ankom damerne til spisningen og den efterfølgende sang og dans, så det blev en festlig aften.

Adoptionsklubben »Rodsteen« har været på en lynvisit under

en øvelse, og her blev det bekræftet, at skibet kommer på adoptionsbesøg den 13, 14. og 15. august. Det glæder man sig til i Hanstholm og er gået i gang med forberedelserne.

RINGKØBING

Vi har afholdt vor årlige fregatskydning. I stedet for som sædvanlig søndag formiddag, blev skydningen afholdt lørdag eftermiddag, med afslutning i marine-stuen på Hotel Ringkøbing, til en gang skipperlabskovs. Man havde taget damerne med fra starten, skriver Jørgen Andersen.

Sidste års fregatkaptajn Børge Hindø afgav første skud, og foreningens formand Hans Andersen afgav tre timer senere det sidste skud, der sænkede fregatten, og da man jo ikke skyder for sig selv, kunne det for andet år træk konstateres, at Børge Hindø var blevet fregatkaptajn.

Sideløbende med at der blev skudt på fregatten var der skydning på nogle sjove figurer. Her vandtes dameserien af Kirsten Andersen med Gundhild Jensen på andenpladsen.

Anders Andersen vandt herreserien med Hans Andersen som nr. to.

Da flaget var hejst i marine-stuen fik Børge Hindø overrakt 50 års tegnet, medens Bent Jensen blev optaget som nyt medlem. Alt i alt et meget vellykket arrangement.

DISTRIKT XII NORDJYLLAND

Overlærer Frede Haugaard
Snepevej 3 C
9900 Frederikshavn
Tlf. 98 43 19 29

DISTRIKTSMØDE

Distrikt XII holdt ordinært møde i Nibe den 21. marts, hvor knap 30 medlemmer fra distriktets 9 afdelinger havde givet møde – dog forelå der afbud fra Skagen, der samme dag havde generalforsamling.

På mødet drøftede man hele konceptet om synliggørelse af Marineforeningen i samfundet. Konklusionen var, at selv om det kunne se ud, som var det noget nyt, dette at synliggøre sig, så var det reelt noget så godt som alle afdelinger stedse beflittede sig på. Det betød ikke, at man ikke er lydhør for, hvordan andre griber sagen an. Man er stedse i distrikt XII åben for nye ideer og måder at gribe tingene an på.

Der var bred enighed om, at det var en gode idé, at de enkelte afdelinger i DM fra centralt hold modtog en liste over de forskellige marine-stuers placering og åbningstider.

Der var bred enighed om, at de formandskæder, afdelingerne bør have, også bruges ved passende lejligheder, ikke mindst hvis pressen er til stede med fotograf. Også en form for synliggørelse.

Ligeledes er man i distriktet enig om, at UD bør sendes til blandt andre biblioteker.

På mødet drøftede man endvidere, hvordan de enkelte afdelinger modtager nye medlemmer, hvilken optagelses-procedure, der er, samt hvorledes man sørger for, at det nye medlem hurtigt involveres i afdelingens liv.

Næste distriktsmøde finder sted medio september, hvor afdelingen i Hadsund er vært.

HIRTSHALS

57 festdeltagere var mødt frem, da afdelingen fejrede sin 72 års fødselsdag, og i den anledning sendte en hilsen til æresformanden, Hans Kongelige Højhed Prinsen, skriver Sven Præstegaard.

Middagen bestod traditionen tro af kogt torsk. Et efterfølgende amerikansk lotteri med præmier skænket af sponsorer gav et overskud. Det tilfaldt de spillende bolværksmatroser Finn og Søren, der stod for aftenens musikalske indslag.

Som noget nyt er der for fremtiden åbent hus i marine-stuen den første lørdag i hver måned til en sludder, et slag kort og varme fiskefrikadeller.

Til generalforsamlingen, der forløb i god ro og orden, var mødt 27 medlemmer, og når disse linier læses har fregatskydningen været afholdt.

FREDERIKSHAVN

Traditioner har altid haft det godt i Danmarks Marineforening. Vi hæger om dem, hvor vi kan, men det er sjældent at nye opstår.

Det håber vi i Frederikshavn at kunne råde bod på, idet vi har sendt en ansøgning til byens kulturudvalg med anmodning om den 29. august i år at kunne bevæge Bystyret, Søværnet og Marineforenin-

*Møde i marinestuen i Aalborg
med byens myndigheder.
Emnet er arrangementer ved
flådebesøg.*

gen til i god samdrægtighed at markere 50 årsdagen for Flådens sænkning.

Vi forestiller os, at det hvert år kan blive en tilbagevendende begivenhed, at der ved det store flotte anker på Kirkepladsen kan lægges en krans til minde om den skelsættende begivenhed, der indvarslede landets trods mod besættelsesmagten.

I år er det så ideen at afsløre en mindeplade opsat på ankerets stok. Vi venter spændt på resultatet – og glæder os til at være med til at indstifte en ny tradition i vores søværts by.

Ellers må vi sige, at bestyrelsens medlemmer, og ikke mindst vores formand, Svend S. Nielsen, har travlt i denne tid med at nå alle de steder, hvor vi gerne skal være med til at vise Marineforeningen – ihukommende, at det er vigtigt at synliggøre sig.

Når disse linier skrives, er afdelingen i fuld gang med at

arrangere en tur til Marinemuseet i Aalborg, en tur afdelingen håber får god tilslutning. Programmet og priserne er der i hvert fald ikke noget i vejen med.

Stuen har via et medlem, Ib Lassen, fået en meget smuk model af kongeskibet, og det har fået en hædersplads i vores dejlige lokale. Bestyrelsesmedlem Villy Danielsen har udvirket, at afdelingen også har fået et flot skibsrat, der i restaureret stand også pryder

vores stue. Så af og til forøges vores i forvejen smukke samling af effekter, synes vi da selv.

Ellers er der ved at være planlægning af sommertur for medlemmer med pårørende, ligesom programmet for den kommende Fregatskydning er ved at være på plads.

AALBORG

Af den flittige sekretær Bent Nielsen lange rapport fremgår,

at afdelingen har mistet et af sine meget trofaste medlemmer, Poul Winther Andersen, han blev 74 år. I fjor på afdelingens 75 års dag fik han af landsformand V.P. Heise tildelt 50 års tegnet. Gennem alle årene har han deltaget aktivt i afdelingens arbejde. Han svigtede meget sjældent et møde eller sammenkomst. I nogle år var han desuden medlem af bestyrelsen. Han blev fulgt fra borde af 15 medlemmer og flaget. – Ære være hans minde.

Bent Nielsen fortæller desuden om en vellykket bustur til Polen, arrangeret af afdelingens skipperlaug med blandt andet besøg på et privat krigsmuseum, deltagelse i en polsk folkloreaften m.m.

72 feststemte deltagere deltog i afdelingens 76 års fødselsdagsfest. Her talte kommandørkaptajn Niels Clausen for dronning og fædreland, og en af gæsterne fra Marstal – Dahlquist – holdt talen for forening og kammeratskab og Erik Nordentoft for damerne.

»Kammerat Orlogsgast« og »Orlogsgastens hyldest til pigen på kajen«, to værker af

*Forrest i midten
Frederikshavns prægtige
formand Svend S. Nielsen
omgivet af sin bestyrelse.*

dette blads redaktør, blev sunget. Preben Larsen, Føns Hansen og Kristian Holst fik tildelt 25 års tegnet og Henning Petersen sørgede for musikken. Menuen var dejlig, damerne yndige og mandfolkene stod i kø for at komme ud og danse med dem.

Sæsonens sidste fyraftensmøde havde samlet 35 medlemmer, som hørte hjemmevernskonulent Ole Dahls meget interessante foredrag om hjemmevernnet, som nu 40 år efter starten har 70.000 medlemmer, hvoraf ca. 80 procent under 25 år.

På samme møde havde formand Ralf Kurth Jensen lejlighed til at tildele Johannes Nielsen 50 års tegnet.

På tidligere afviklet fyraftensmøder har oversergent H. P. Kobbegaard fortalt om uddannelsen i Jægerkorpsset. Her var mødt 54 deltagere og ved en senere kammeratskabsaften med ca. 50 deltagere viste Jess Jessen sine film fra Aalborg i trediverne, blandt andet fra den gamle pontonbro og opførelsen af Limfjordsbroen.

HADSUND

Den brave Flemming Mørch Sørensen er kommet over sin forårsforkølelse og har fået sin skrivekløe tilbage. Det er blevet til en lang beretning, hvoraf blandt meget andet fremgår, at en hel busfuld mandfolk med deres damer har været i Aalborg, hvor Aalborgformanden Ralf Kurth Jensen fortalte om den pragtfulde marinestue og hvor der senere var besøg på Søfarts-Marinemuseet.

Ved en julefrokost – til nogles højlydt skuffelse uden grønlangkål – fik vores alle sammens, prægtige Frede Jensen tildelt 40 års tegnet. Det er ikke mange gange han har pjækket fra et arrangement, fremgår der af rapporten.

Generalforsamlingen havde som vanlig afdelingens nestor, Anker Møller, som dirigent. Formanden Leo Brink Christensen

havde fremsendt forslag om at der udbetales et fast beløb til sendemændene. Hvis de overskrider dette beløb må de selv have pengepungen frem. Det blev vedtaget.

Alle valg til bestyrelsen var genvalg. Der var også genvalg af den ene revisor Arne Schumacher, medens den anden, Anker Møller, trak sig. Han undskyldte sig med alder, men når man ser og hører ham, er der ingen der tror på, at han er født i 1908. I hans sted valgtes Christian Junker.

Bestyrelsen består nu af formand Leo Brink Christensen, næstformand Emil Thisted, kasserer og sekretær Flemming Mørch Sørensen, samt Gunnar Christensen, Ole Chr. Lassen, Ove Nielsen og Henrik Rasmussen.

SKAGEN

Tag-selv-bord-festen i marts havde samlet omkring 100 deltagere, beretter Kurt Ottesen, som videre fortæller at det blev en meget vellykket aften med dans til kl. 2.

Omkring 50 havde givet møde på generalforsamlingen i april. Fem bestyrelsesmedlemmer var på valg og blev genvalgt. – Ved samme lejlighed modtog Arne Carlsen 50 års tegnet og Henning Jepsen 25 års tegnet.

Efter generalforsamlingen var foreningen vært ved en lettere anretning og behørigt skyllemiddel.

Man har modtaget to gallionsfigurer, der efter en overhaling er ophængt iøjnefaldende.

Og så har konfirmationerne grebet forstyrende ind i afdelingens trivsel. Fire søndage i træk har man, fordi marinestuen var udlejet til konfirmationsfester, måttet stryge den sædvanlige søndagsåbning, men nu er stuen atter åben hver søndag.

Og så har afdelingen ladet udfærdige et signetsegl med fregatten »Jylland« som motiv og skænker det til fregatten, som man i øvrigt besøgte under stor tilslutning den 23. maj.

DISTRIKT XIII GRØNLAND

Boligchef Flemming Schandorff
Boks 1014
2911 Holsteinsborg
Tlf. 009299 15190

EGEDESMINDE

Her har man hos Vagn Jensen og med Andre Strunz som dirigent holdt generalforsamling. Her bød formanden Børge Hansen velkommen til to nye medlemmer.

Medlemstallet er pænt. Ganske vist er ni bortrejst, men til gengæld har afdelingen fået 11 nye, fastslog Børge Hansen i sin beretning, hvori har videre omtalte arrangementerne i det forløbne år. Møderækken vil i år blive udvidet med en ekstra kammeratskabsaften, som i øvrigt allerede er afviklet.

Der skete et enkelt nyvalg til bestyrelsen, idet Rene Petersen afløste Elith Petersen, der ikke ønskede at opstille.

24 bidrag om 29. august bedømmes...

En komite bestående af viceadmiral Thostrup, overarkivar H. C. Bjerg og landsformand, kommandør V. P. Heise, skal bedømme hvilke tre beretninger om begivenhederne den 29. august 1943, der skal præmieres.

Der er indkommet i alt 24 bidrag, og de vil alle blive offentliggjort i et hefte, som

blandt andet skal indgå i en skolepakke, der handler om 29. august.

Marineforeningen har af staten modtaget 65.000 kroner til udgivelsen. Hver af Marineforeningens afdelinger modtager et eksemplar, og der vil blive trykt så mange, at flere andre interesserede kan få tilsendt skriftet.

Vindernes navne vil blive offentliggjort i UNDER DANNEBROG nr. 4, og samtlige tre vinderberetninger vil kunne læses i tre på hinanden følgende numre af UNDER DANNEBROG.

De tre vindere vil som andet steds omtalt få deres præmier overrakt ved jubilæumstævnet på Holmen den 29. august.